

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

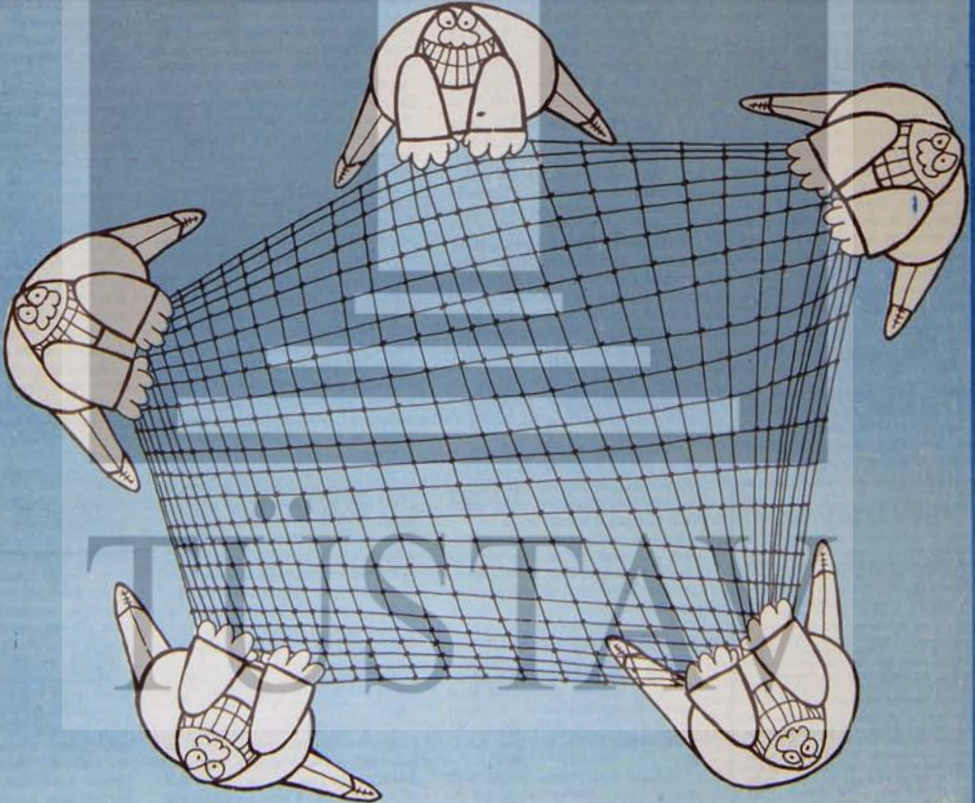
YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

SAYI: 166 13 HAZİRAN 1978

FIYATI 5 TL

EMPERYALİZME GÜVENCE YARIŞINDA YENİ ADIMLAR

METEOROLOJİ'DE HAVA DURUMU

Çoğumuzun aklına "meteoroloji" dendiğinde yarın havanın nasıl olacağı gelir. Haberleri dinledikten sonra şöyle bir kulak kabartırız, duruma göre ertesi gün evimizden bir pardesi ya da şemsiye ile çıkarız. Bunlar kente yaşayanlar için. Milyonlarca emekçi de, tarlalarındaki, bahçelerindeki ürünleri, işleri için ilgilidir "meteoroloji"ye ya da "hava durumu"na.

Meteoroloji dala, bilim ve teknoloji-deki gelişmelerle kendini yenilemek zorunda olan bir dal. Çeşitli ölçü aygıtlarının, ehlî eller tarafından ehlî bir biçimde kullanılması gerekir. Yoksa, gökyüzünü gözleyip, rüzgarın yönüne bakıp bazı ölçümler yapmak da mümkün işte bu yazıda anlatacağımız da buna ilişkin. Gökyüzünün çıplak gözle izlenen rüzgar yönünün gözlenerek tahmin yapılan dönemlere özü kafaların, 20. yüzyılın ikinci yarısında getirildikleri meteoroloji kurumunda neler yaptıkları ibreti alem bir nitelik taşıyor. Olayın güdünü yarı ile birlikte siyasî yanı da var. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nün MC dönemlerinde nasıl bir besleme çiftliğine dönüştürüldüğünü, Meteorolojide olup bitenler açıkça sergiliyor.

Meteorolojideki hava durumunun gözlenmesi, Türkiye hakkında, gerici partilerle vurdumduymaz nitelikli tartışılmasını önlemek adına çok şey öğretiyor.

BAKANLIĞA BAĞLI BİR KURULUŞ

Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, Grda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na bağlı bir kuruluş. MC döneminde bakanlığın başında, MSP'li Koruk Özal bulunuyordu. Ayrıca bu genel müdürlüğün Türkiye'nin 67 ilinde, tüm ilçeleri ile birlikte, zaman zaman da köyleri de içerecek biçimde örgütlendiğini belirtmek gerek.

Köyleri için kurum önemi buradan kaynaklanıyor. Türkiye'nin dört bir bucağında örgütli olan bir devlet kuruluşu, gerici-faşist güçler için herhalde kolay kolay boşlanacak bir örgüt değildir. İşte MC dönemlerinde bu gereklilik ile Meteorolojide gereken "önem" verildi. Genel müdürlük, MSP'lilerle MHP'lerin çiftliği haline getirildi. Faşistleştirme, genel müdürlükle birlikte, aynı genel müdürlüğe bağlı Meslek Lisesi'ni de kapsama aldı.

NE ANLARLAR?

Söz konusu faşistleşiminin hiç kuşkusuz ikili bir yanı vardır. Bir yandan cinayet ve saldırgan hevesli faşist beslemeler, gerici güçler için sahipleri görünüşte maas almaktadırlar. Diğer yandan ise,

YURUYUS

Sahibi: Yuruyus Yayıncılık Ltd. Şti. editör: Nihat SARGIN © Genel Yayın Yönetmeni: Zeki KILIC © Yazı İşleri Müdürü: Metin CULHAOĞLU © Teknik Sekreter: Bülent ARTAMLI © Yönetim: Konur Sok. 15/8 Katlıy - ANKARA Tel: 17 45 81 © İstanbul Bürosu: Piyeroli Cad. 21/1, Camberitias - İSTANBUL, Tel: 26 35 67 © Abone Kosulları: Yıllık 200, 6 aylık 100, TL. Avrupa, 6 aylık: 250 TL., Yıllık: 500 TL., Amerika: 6 aylık 325 TL., Yıllık: 650 TL., Avusturya - Japonya: 6 aylık: 400 TL., Yıllık: 800 TL. © Posta Çeki: YOROYUS Derneği 100234 © İlan Kosulları: Arkık Kapak (Renkli) 15.000 TL., Arkık Kapak (Siyah beyaz): 12.000 TL., İc ayırlarında süren satımı: 40 TL., Yayın İlanları % 50 İndirimi'dir. © Basıkı: Daily News-Offset İcalsleri ©Kapak:UŞUR OKMAN

İşte Meslek Lisesi kitaplığını sıslayan "büyük" yapıtlardan biri

teknik bilgi gerektiren işlerin keskinleştirilmesi, kırılsun işlevini etkileyen bir yönü vardır. Bunun örnekleri, saymakla tükenmiyor.

MSP ve MHP yandaşı, ilgisiz kişilerin çeşitli düzeylerde görevlere getirilmeleri nele mi mal olmuştu? İşte örnekleri:

1. Yeşilköy havaalanına milyonlarca liralık masraf sonucunda kurulan radar ve APT cihazları çalışmamaktadır.
2. Ezenboğa'ya pist görüş mesafesini ölçmek üzere yine büyük masraflarla kurulan RVR cihazı da çalıştırılmamaktadır.
3. Genel Müdürlük ve daire başkanlığı tarafından telekomünikasyon merkezine yerleştirilen partizanlar, bu merkezde çalışmaz hale getirmişlerdir.
4. BIM şubesinde yıllık kirası 1 milyon lira olan 370/DVS sistemi cihazın da yararılanmak mümkün olmamıştır. MC dönemlerinde BIM şubeleri "oba kurmak" ve parti toplantıları yapmak için bol bol kullanılmış, ancak bu merkezde meteoroloji ile ilgili iş yapıldığına rastlanmamıştır.

5. Türkiye'de tüm firmalara birim başına en çok 1.500 TL fiyatla satılan motorlu araçlar, MSP ile yakın ilişkisi olan AKG'ün Ticaret'ten birim başına 2920 TL fiyatın alınmıştır. Bu ve benzeri örnekler, saymakla bitenecek gibi değil. Ve tümü de kurumda çalışan dürüst memurlar, faşist besleme olmayan kimselerce bilinen gerçekler arasındadır.

DEVLET DAİRESİ Mİ, ÇİFTLİK Mİ?

Genel Müdürlüklerin başında bir genel müdür bulunur. Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nün başında da Ahmet Rumeli adı bir şahıs bulunmaktadırcı MC dönemlerinde. Kimdir bu Ahmet Rumeli?

Ahmet Rumeli'yi tanımak için 1977 yılında yapılan Dünya Meteoroloji gününde genel müdür olarak yaptığı ko-

nuşmaya bakmak yeterli. Bakanlıkça broşür olarak bastırılan bu konuşma, evlere şenlik bir nitelik taşıyor. Bir örnek: Meteorolojide önemli bir yer olan su ve sudan yararlanma konusuna Ahmet Rumeli'nin yaklaşımı şöyle: "Suyu seyretmek, ondaki hikmetleri ve Yaradan'ın kudretini tefekkür etmenin dimizide bir ibadet olduğunu bilir misiniz?" Su konusundaki yaklaşımını Kur'an-ı kerimin embiya süresinden çeşitli ayetlerle sürdüren Rumeli'nin Dünya Meteoroloji Günü'ndeki konuşmasının yarattığı etkileri bugün bileyoruz. Ancak bu konuşma ile Rumeli'yi artık yakından tanıdığımızı söyleyebiliriz.

Rumeli, dostlarına karşı da çok hayıseverdir. Örneğin yakınlarının bulunduğu TUSAŞ Anonim Ortaklığı adlı şirketin İzmir fuarındaki sergisi için 1977 yılında genel müdürlüğünün vantalalarını serferber etmiştir. Ahmet Rumeli ve TUSAŞ genel müdürünün de hissedir oldukları bir şirketten satın alınan "Güneş enerjisi aygıtı" Meslek Lisesi'nin çatısına kurulum, ancak bu eletin çalıştırıldığı görülmemiştir. Ayrıca Rumeli, Almanya'daki akrabaları ile yaptığı telefon görüşmelerini de genel müdürlüğe ödetecek kadar usta ve "nutumlu" bir genel müdürdür. Fuar zamanı MSP'li şirketlere araba tahsis eden Rumeli, seçim dönemlerinde de genel müdürlüğün çeşitli araçları MSP mitingleri için serferber etmiştir. Bu araçların MSP mitinglerinde kullanıldığı belgeler ile saptanmıştır.

BESLEMELER VE SAVUNUCULARI

Kurumda çalışan "memur"ları ve yöneticilerini biraz daha yakından tanıyalım.

1. Genel müdürlük bekçilerinden Mustafa Mak, görevli olduğu bir saatte, Samanpazarı'ndaki MSP toplantısında dairenin tabancası ile yakalanmış, hakkında hiç bir işlem yapılmamıştır.
2. Aynı kurumda günde en çok iki

saat "iş yapmak"ı tanınan MHP'li Talat Ulusoy MHP'ce düzenlenen bir münğde tabanca ile yakalanmış, bir yandan dosyası genel müdürlükten kaçırılmış, savunmasını da genel müdür yardımcısı Teoman Güner üzerine almıştır.

3. Gece MHP afişleri asarken üzerinde tabanca ve bıçak bulunan kurum "çalışan"larından Faruk Yaman tutuklanmasına karşın hakkında bir işlem yapılmamış, genel müdür yardımcısı Güner, Yaman'ın savunmasını da üstlenmiştir.

4. Hava işleri daire başkanlığında çalışan Atilla Çelik hırsızlık yaparken tabancası ile birlikte yakalanmış olup, hakkında ne gibi bir işlem yapıldığı bilinmemektedir.

Bunların yanı sıra, genel müdür Ahmet Rumeli'nin melleketi olan Bittis'e 14 ek istasyon açılmış, buradaki kadrolara da Rumeli'nin eş, dost ve akrabaları ile birlikte "dinibütün" kişiler atanmıştır. Bütün bunlar cereyan ederken, tahmin edileceği gibi kurumda çalışan Tah-Der üyeleri çeşitli baskılara uğratılmışlar, Türkiye'nin çeşitli yörelerine sürülmüşlerdir.

ECEVİT HOKÜMETİ

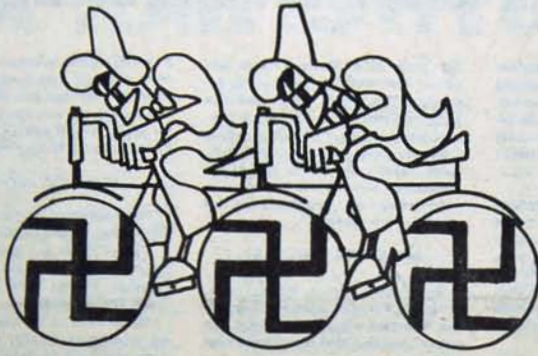
MC'nin iktidardan düşmesi ile birlikte, tüm devlet daireleri ile birlikte Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nde de gerekli temizliğin yapılacağını, faşistlerin temizleneceğini umulan, kurumun genel müdürlüğünün Devlet Bakanı Ali Rıza Septioğlu'na bağlanması ile bu umutların gerçekleşmesi konusunda ciddi kuşuklara düştüler.

Gerçi Ecevit "devlet dairelerini eli sılabılı zorbalardan temizleyeceğiz" demişti. "Haksızlıkların hesabının sorulacağını" belirtmişti. Bunlara ek olarak devlet dairelerinden tayin, terfi, atama ve disiplin cezalarının durdurulacağını da açıklamıştı. Ama ne ölçüde kararlı idi? Hadi Ecevit bir yana bütün bu işler Septioğlu ile mi yapılacaktır? Yapılmayacağı kısa bir süre sonra görüldü.

Danıştay kararlarının uygulanmasıyla eski görevine, yani kurumun genel müdürlüğüne dönen U.Emin Çölaşan faşist yuvaların dağıtılması amacıyla beliri bir girişimi başlatmıştı. Buna ilk tepki bakan Septioğlu'ndan geldi. Genel Müdürlükte bazı yetkililer kısıldı. Çölaşan'ın bazı yetki ve sorumlulukları, bakanın övdele kalem müdürü Faruk Öktem'e devredildi. Septioğlu'nun girişimleri bununla da kalmadı. Faşist militanların dağıtılması amacıyla bunların tayinleri çıkarıldığı halde, Septioğlu bu tayinleri iptal etti. Bu koşullarda çalışamayacağını ileri siren Çölaşan'ın istifası ile, meydan bütünü ile Septioğlu'na kalacaktır daha sonra.

Bügn MC'lerin bitmesine karşın, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nün ve çalışanların çilesi bitmiş değildir. Bakan Septioğlu'nun tayinlerini iptal ettiği, kurumda faşist örgütlenmenin, lideri bulunan kişiler, bügn de rahatlıkla oynanır sürdürülmektedir. Bunların arasında, eski MHP milletvekili adayları, MHP'nin kurum içindeki "oba başkanları" da bulunmaktadırcı.

Kuruma öreklenen faşistlerin temizlenmeyeip lhy edilmeye bir yana, yeni usulsüzlikler, kayırmalar, atamalar da ortaya çıkmıştır. Başta Septioğlu'nun hemşehirlileri ve karanlık kişiler dizmece belgelerle kuruma bağvurmakta, "devlet memurluğu yapabileceklerini" bu belgelerle kanıtlayıp göreve başlamaktadırcı.

İT TUZAĞI

METİN ÇULHAOĞLU

Çeşit çeşit tuzak var. Kimileri, önce hazırlanışlarındaki ustalıklı dikkati çekiyor. Tuzağın tüm öğeleri inceden inceye düşünülüyor. İkincisi, seçilip anlaşılmalı

Öçüncüsü ve sonucusu kurtulmanın güçlüğü. İt tuzakları, insanları kene gibi kavırıyor. Bırakmıyor. İt tuzaklarının özellikleri, bunlar.

Tuzaklar sınıf mücadelesinde de kullanılıyor. Sınıf mücadelesinde burjuvazinin kurduğu it tuzaklarının gerektiriyor. Kumarda büyük kazanmak için, büyük ve riskli oynamak gerektiği gibi; burjuvazi, kurduğu it tuzaklarında çelişkili ya da çelişkili görünen olgularla birliği, toparlanmayı sağlamaya çalışıyor. Burjuvazi, kendi yörengesindeki birliği sağlamak için, görüntüdeki çelişkileri abartıyor. Kısacası, toparlamak için dağıtmanın zorunlu olduğunu bilerek hareket ediyor.

Bir burjuvazinin doğrudan kurduğu tuzaklar var, bir de bu tuzaklara düşenlerin özenle olarak sergiledikleri "çelişki"ler. İt tuzaklarını anlamak için önce ikincisi üzerinde durmak gerekiyor. Bilmeden, düşünmeden burjuvazinin kurduğu tuzağa düşenlerin sergilediği "çelişki"ler, tuzağın özünü, karakterini de açığa vuruyor. Bu tuzağı görebilmek için "ilerici" yazarların yıllardır sergiledikleri bir çelişkiyi düşünelim.

Dikkat ettiniz mi? İlerici yazarların bıkmadan yazdıklarına bir bakın. Bir yanda "sosyalist hareket güçsüz", "sol bölünmüş", "sol dağılık", "sol adam olmaz", "sol etkisiz" vb. vb. Bir yanda bu var. Ama sıra ne zaman CHP iktidarını, Ecevit'in iç politikasını, dış ilişkilerini, NATO ve ambargo konularındaki tavrını anlamaya gelse, muhatap hep ama hep sol. Anlatılanların hepsi sola anlatılıyor. "Aman Ecevit'i yanlış anlamayın", "sakın NATO bildirisine attığı imzayı fazla önemeyip CHP'den yüz çevirmeyin", "faşist odakların dağıtılmasında gösterilen tutarsız tavrı zihin sızı CHP'den soğutmasın" ve daha nice.

Sormak gerek. Nedir bu? Eğer sol öylesine dağılık, güçsüz, etkisiz ve "eli bağlı" ise, böylesine bir sola bu denli ihtimam niye? Hiç beğenmediğiniz, hiç önemsemediğiniz sol "CHP'den yüz çevirecek" diye neden bu kadar rahatsız oluyorsunuz? Bu "zavallı" sol için neden bu kadar nefes ve mürekkep tüketiyorsunuz?

Tüm soruların iki yanıtı var. Birincisi kişisel düzeyde. Bu yazarlar, sola ögüt vermekle, "CHP'den öte solcu" olduklarını kanıtlamış oluyorlar. Böyle rahatlıyorlar. Geçmişlerinden utanıp yakalarını kavrayan elden böyle kurtulacaklarını, vicdanlarını böyle rahatlatacaklarını düşünüyorlar. İşin bu yanı, yalnızca kişisel. Daha önemli olan ise, sınıfsal. Burjuvazinin kurup insanları içine düşürdüğü it tuzağı ile ilgili. Bu birinci it tuzağın şöyle özetlemek mümkün: Doğru dürtüst CHP'li olmaksızın, CHP'nin çok ötesinde görünüp CHP'li olmak hem pek çok kişinin, hem de burjuvazinin işine geliyor. Kişisel olarak kimi "solcu"ları, sınıfsal olarak da burjuvaziyi rahatlatıyor böyle bir CHP'lilik.

Örnek vermek gerek. İç ve dış politikada örnekler. Dış politikada pek çok "ilerici" yazar, Ecevit'in "kişilikli" dış politikasını övdü, ambargo konusundaki tutumunu destekledi. Bunlardan hangisi, Ecevit'in Türkiye'yi dışa daha bağımlı kılacak ekonomik temaslarındaki söz etü? İşadamları ile yapılan sohbetlerde hangisi değişti? NATO'ya verilen güvencelere kimse değindi mi? Ecevit'in de imza koyduğu, hızlı antikomünist NATO zirve deklarasyonu neden arka plana itildi? Devamı: Pek çok ilerici yazar "anarşi" konusunu ele aldı. MHP'ye, Ölkü Ocaklarına çatı. Faşizmin terimlendirilmesinden söz etti.

İyi ama, hangi allahın kulu kalkıp

beceriksiz tutumuna gerekçe aramaktan öte bir iş yaptı?

Ambargo ve anarşi konularında, burjuvazinin it tuzakları böyle işliyor. Bu nedenle, böyle tuzak

Önce MC korkusu ile, ambargo ile, anarşi ile CHP balonu şişiriliyor. Arkadaki gerçekleri örtecek şekilde. Sonra şişen balonun patlamaması için bazı sübaplar bulunuyor. Bu sübaplarda "CHP'nin bazı yönleri" kendilerine sorsanız hiç-bir zaman CHP'li olmamış CHP'li "ilerici"ler tarafından eleştiriliyor. Balonun şişirilmesi, iddeleri CHP'ye kayıtsız şartsız mahkum etmek için. Ama gerekçe gerekiyor bir de. Sübaplar ise, böyle bir mahkumiyetin gerekçesini oluşturmak, felsefesini yapmak ve rahatlamak için. İt tuzağının bu sınırlı kesiminde "dağıtarak toplama" operasyonu böyle işliyor. Herkes hem CHP'nin çok ötesinde, hem de CHP'li. Sol hem "çok bölünmüştü", "çok parçalı", hem de tüm parçaları ile birlikte CHP'nin peşinde. CHP'nin en küçük olumlu tavrından "cinrice yararlanma" adı altında sınıf mücadelesi yaptıklarını sanıyorlar.

Sıra it tuzağının daha önemli, daha genel ve daha tarihsel yanlarında.

Yine ilerici yazarlar soruyorlar: AP neden bu kadar çağdı? Neden böylesine bayağı antikomünizm yapıyor? Nedir bu "bayrak" edebiyatı? Ah bir batıdaki gibi ilkelikten kurtulmuş "sağ"ımız olsa? Bu gidile partiler arasındaki köprüler atıldı kaçatılmıyor mu? Diyalog olasılıkları ortadan kalkmıyor mu?

Burjuvazinin en beylik tuzaklarından olan "dağıtarak toplama" operasyonunu bilenler, böyle konuşmazlar. Burjuvazinin, Türkiye burjuvazisinin bu tarihsel tuzağını şöyle bir benzetme ile açıklamak mümkün: Kayıklardan biri iskeleye sağlam bir biçimde bağlandıktan sonra, artık diğer kayıkların da bu kayığın yanında olması gerekiyor. Diğer kayıklar, iskeleye bağlanan kayıktan uzaklaşarak, onun çevresinde dolanarak "avlanmaya" devam ediyorlar. Büyük bir zorunluluk doğmadıkça, halatını çekerek diğer kayıklardan da iskeleye sağlam ve sıkı biçimde bağlanan kayığın yanına getirmeye hiçbir gerek yok.

Bu, Türkiye burjuvazisinin tarihsel tuzağı. Kemalist iktidar sağlam kazığa bağlandıktan sonra, Terakkiperver fırkanın "uzaklaşp avlanmasında" hiç-bir sakınca görülmedi. CHP, burjuvazinin "amama iyiden iyiye demir attıktan sonra, Demokrat Parti'nin İpleri gevşeterek bu partinin açıklarda muhalefet yapmasına izin verildi. 27 Mayıs tepkisi ehlileştirildikten sonra Adalet Partisi'nin 27 Mayıs'a tepki olarak ögütlerini geliştirmesi hoş görüldü. 12 Mart'ın "Atatürkçü ve reformcu" hükümlerini misyonlarını yerine getirenler, AP'nin "12 Mart düşmanı" tutumu hoş görüli ile karşılandı.

İt tuzağı burjuvazinin çok işine yarıyor. Önce yığınlar, sonra "kadrolar" açısından. Önce, burjuvazi yığınsal tepkileri yanıtı ve kendisi için zararsız kanallara akıtabiliyor. Sonra, "kadrolara" açıkta gezinen kayıklar gösteriliyor ve bu kayıkların korkutuculuğunda "kadrolar" iskeleye bağlanan kayığın yanına çekiliyorlar. MC tehlikesi karşısında "ilerici" kesimin CHP'ye eli bağlı duruma getirilmesi gibi.

AP "çağdı" mı? Çok mu ilkel? Sorun burada değil. Liberal bir CHP varken, AP neden liberal bir parti olsun? Antikomünizmin incesi ve "çağdaş"ını yapan bir İktidar varken MC partileri neden kaba ve ilkel antikomünizm yapmasın? MC'nin dehesi, ilericileri CHP'nin sahin sularına zorlarken, niçin MC bu kaba ve dehesi verici bölünümünden sıyrılmasın?

Hâlâ geçerliliğini koruyorsa, etkililiğini sürdürüyorsa, burjuvazi neden it tuzağından vaz geçsin?

BURJUVAZİ BUNALIMDAN

Emperyalizmin ekonomik, politik ve askeri kumay merkezleriyle yaptığı görüşmelerden sonra yurda dönen Başbakan Bülent Ecevit, geçtiğimiz haftanın ortalarından itibaren de işbirlikçi ve yeni odaklarıyla yeni bir diyalog pekiştirme çalışmasını girişti.

Amerikan gezisi ile iş adamları ve sanayicilerle görüşme ve "dertlerini" dinleme çalışmalarının peşlaşımının olduğu bir hafta sonu oldu. Emperyalist-kapitalist sistemin patronlarıyla görüşmüş, ara yere bağlantı ve çözümlerine gelmişti...

BAŞBAKAN "FAZİLETLERİMİZİ" SERGLİYOR

Geçtiğimiz haftanın Cuma günü İstanbul Sanayi Odasının 26. Kuruluş

Yıldönümü ile ilgili olarak İstanbul'da düzenlenen toplantıya Başbakan Bülent Ecevit başta olmak üzere Başbakan Yardımcıları Turhan Feyzoğlu, Faruk Sükan ile Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu ve Ticaret Bakanı Teoman Köprülükler de katıldılar.

Koç'ların, Sabancı'ların, Narin'lerin vb. kataloğu toplantısında Başbakan Ecevit "Türkiye'nin içine sürüklediği bunalımın bir bizim irademiz dışındaki yani, bir de bizim kuvarlarımız nedeniyle oluşan yanı vardır" diyordu. Emperyalist-kapitalist sistemin ağı içine teslimiyetin fidesini oluşturmuş bu sözler şöyle devam ediyordu:

"... Hepiniz Türkiye dışında durmuş otuzmuş bir takım ülkeleri görmüşsünüzdür. Bu ülkelerden hangisinde, enflasyonun yüzde 50'yi bulmasına, işsiz-

likin yüzde 20'yi bulmasına karşın, fabrikaları üretimden düşürecek enerji bulamama, ham madde, girdi bulamama karşın ve ihracat geliri 700 milyon dolar düşmüşken, bir yıl içinde 5 milyar dolar dış borç ödemeye zorunluluğuna karşın, ayakta durabilmiş bir devlet, sağlamlığını koruyabilmiş bir toplu m ve yaşayabilmiş bir demokrasi tasavvur edilebilir çok zordur..."

BUNALIMIN "YAN" LARI

Kimisi Şah rejimini, kimisi Franco, kimisi de Plochet rejimine ödem duyan demokrasi düşmanlar Ecevit "tasavvur" edilecekleri demokrasiyi anlatıyordu:

"... Türkiye'nin içine sürüklediği ekonomik bunalımın bir irade dışı, bir de irade içi yanı vardır..."

Ecevit ilk önce bunalımın irade dışı yanı üzerinde duruyordu:

"... Özellikle 1973 yılından bu yana dünyada bir yandan petrol fiyatlarını hızla yükselten ülkeler vardır. Bir yandan onun karşılığı olarak sanayi ürünü yatırımlarının ve ara mallarının fiyatlarını sürekli yükselten ülkeler vardır. Bir de, ne ileri ölçüde sanayi topluma olduğu için ne de petrol geliri olmadığı için, ikisi de olmadığı için bu yükselen fiyatlar arasında ezilip kalan ülkeler vardır. Türkiye hem yeterince sanayileşmemiş olduğu için, hem de yeterince petrolü bulunmadığı için işte bu iki fiyat sürecinin baskısı altında, kısıtacı içinde ezilen bir ülkedir..."

Ecevit iş adamları ve sanayicilere bunları anlatırken yabancı petrol şirketlerinin işlettiği Atış rafinerisinde üretim tamamen durduğu haberi geliyordu. İki hafta önce, "tam kapasite üretil-

mediği takdirde tanınan üç aylık sürenin dolacağı" gerekçesiyle "maliyeleştirileceği" söylenen ama sürenin dolmasına bir kaç gün kala tam kapasite üretilen geçen yabancı petrol şirketleri üretimi tamamen durduruyorlardı...

DÖN BABA DÖNELİM

Bu durumda ne oluyordu? Üç aylık süre yeniden saymaya başlıyordu...

Türkiye'yi bir kaç petrol tröstünün elinde oyuncak haline getiren bu durum Başbakan Bülent Ecevit'in deyimlerle "irade dışı" bir oluydu!..

Mobil, Shell ve BP adlı yabancı petrol şirketlerinin işlettiği Atış rafinerisinde üretim 3,5 ay kadar önce düşürülmüş ve anlaşma gereğince üç aylık süre içinde tam kapasite üretilme çözümleri istenmiş. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Deniz Baykalları'nın politikası show'ları arasında gelişmelerin gerçek yüzü kamuoyundan kaçırılmıştı. Sonra ne olmuştu? Yabancı petrol şirketleri üç aylık sürenin bitimine bir kaç gün kala önce 42 bin ton, daha sonra da 40 bin ton ham petrol getirerek üretilme çözümlerdi. Şirketler daha sonra yeniden 132 bin ton ham petrol getirerek üretimi tam kapasiteye çıkarmışlardı.

Böylece yıllardır oynanan oyunun bir perdesi daha kapanmış diğer bir sahneye geçilmişti. Atış rafinerisi Petrol-İş Sendikası tarafından sürdürülen grevi bahane edip, Shell şirketinin ham petrol getirmedeği gerekçesiyle üretimi düşürüyor ve geçtiğimiz Cuma günü de tamamen durduruyordu...

Yabancı petrol şirketleri bu arada hükümetin ham petrolün ithalatı için gerekli transferi açmamasını da bahane ediyorlardı...

Ambargo, NATO derken, dediler ki...

"SOLCU" LARIN SÖYLEYEMEDİĞİ

"Türkiye NATO ile bağlarını güçlendirmek eğilimindedir. (NATO savunma tesislerinin, silah yatırımlarının Türkiye'de kurulmasını istemenin anlamı budur).

"Türkiye ekonomik kalkınma açısından batı modelini sürdürecektir. Batı'nın ekonomik kurumları ile daha sıkı ilişkiler geliştirilmektedir. (Dünyanın en büyük bankalarının yöneticileri ile yapılan toplantı, hatta ABD işadamlarına yabancı sermaye yatırımları için çağrı, bir büyük işadama ile yatta buluşma bu teslimimizin dayandırıldığı somut olaylardır." (Güneri Civaoglu, Morrison, Tercüman, 7 Haziran Çarşamba)

BİR GERÇEK VE BİR ENDİŞE

"Ancak beyaz saray arşivlerine giren yeni kimlik kartının Ecevit'in iç politikada başını derde sokabileceğine de işaret etmekte yarar var. CHP ağırlıklı siyasal iktidar, kendi solundaki çevreden bu yeni kimlik kartı yüzünden çok tepki görecektir, hırpalanacaktır. Çünkü açık söyleyelim, Ecevit kendi solundakilere CHP formasını giydirmiş, yedek olarak saha kenarında bekletmiş ve hepsini dekoratifunsur olarak kullandıktan sonra maçı bitirmiştir." (Civaoglu, aynı yazı)

ENDİŞEYERE GEREK YOK, BİZ YİNE DE VARIZ

"Ama bu yargıda ısrarlı olmak, Ecevit'in sürdürdüğü dış politikayı top-tan 'tü kaka' etmemizi gerektiriyor. Tam tersine, demokrasiden yana tüm gelişmelerin en küçük bir kırıntısını bile cimricce değerlendirmek zorundayız. O yüzden de bize düşen, Ecevit şantaj mı yapıyor, yapmıyor mu? Ya da 'Ecevit ne diye Sovyet tehdidi var mı, yok mu biçimindeki bir tartışma tuzağının içine düşüyor' gibisinden sorularla uğraşmak değil.

"CHP lideri ve başbakan anti faşist ve anti emperyalist tüm eğilimlerini, çok önemsiyor, çok ayrıntılı bir nokta dahi olsa kararlılıkla savunmak, desteklemek, omuz vermek esastır." (Aydın Engin, Şantaj mı, Yol Arama mı, Politika, 6 Haziran Salı)

AYNI İŞ DAHA AKILLICA NASIL YAPILIR?

"Türkiye'nin komprador egemenleri yurt aydınlarına nasıl kuşkuyla bakıyorlarsa, Batının egemenleri de Ecevit'i öylesine kuşkuyla izliyorlar. Çünkü güvenmiyorlar; ola ki bu adam ileride anti emperyalist bir tutuma girebilir diye düşünüyorlar. Batının Ecevit'in kişiliğinde düğümlenen kuşkusunu, Ecevit adına olumlu bir kimliğin soru işaretidir. Türkiye başbakanı kapitalizmin çıkarlarıyla ulusal çıkarlarımız arasında bir yeğleme yapmak noktasına geldiğinde ne yapar?" (İlhan Selçuk, Batı'nın Kuşkusunu, Cumhuriyet, 7 Haziran Salı)

ONU BUNU ANLAMAM, ECEVİT'İ İSTERİM

"Türkiye'nin uyanık güçleri, kemalist devrimden yana olan tüm halkımız, emekçilerimiz, çağdaş uygarlığa yetişmek çabasındaki insanlarımız, tek umut, tek güven, tek güç saydıkları Ecevit iktidarının yanındadır." (Oktay Akbal, Bu Hükümet 1981'i Bulur, Cumhuriyet 8 Haziran Perşembe)

İşçilerin hedefi: Kana bulanmış grev gömleği

DA KÂR İSTİYOR

DERDİNİ SÖYLEMEYEN

Ataş'ta bunlar olurken İzmit'teki İpraş rafinerisinin de üretim kısmına başladığı haberi geldi. İpraş'ın günlük üretim kapasitesi 10-12 bin tonun altına düşmüştü. Ayrıca İzmit'deki Aİaşa rafinerisinin de bu konuda sayılı günler gösterdiği sinyaller alınmaya başlanmıştı.

Başbakan Ecevit, heralde bu konularda gelen haberlerin birikimiyle sanayicilere ve iş adamlarına dert yayıyordu. Petrolde oynanan bu oyunu ilkilerine kadar bilen iş adamları ise başka şeyler söylüyorlardı.

Türkiye İşverenler Sendikaları Konfederasyonu Yönetim Kurulu Başkanı Halil Narin şöyle konuşuyordu:

"Bugün sanayimizi adeta ipotek altında bulduran bir kıdem tazminatı sorunu vardır. Kıdem Tazminatı yalnız işçiyi düşünerek değişiklik görmüş, şartlar ağırlaşmıştır olmaları arttırılmıştır. Bu yükün ekonomimize nasıl taşacağı düşünülmüştür."

"Narin'in akli gücü kıdem tazminatıdır. Türkiye'nin bunalımını Narin'in pek kabaca ifadesiyle işçi haklarıdır. Ve Narin tüm sınıf arkadaşlarını terdümman olarak işçi haklarına saldırıyı söyle sürdüyordu:

"Devletin en sorumlu görevlerini yerine getiren yüksek dereceli müstesar ve ordu komutanı gibi mensurlara ödendiği maaş ve ikramiye, işçilere ödenen ücret, sosyal yardımlar ve kıdem tazminatı ile mukayese edildiğinde ortaya çıkan adaletsizlik, toplumun hakkaniyet duygularını zedeleyecek seviyeye çıkmıştır..."

BUNALIMIN GÜNAH KEÇİSİ

Ölkeyi, NATO'ların, AET'lerin ve benzeri ekonomik politik anlaşmaların teslimiyet pençelerine atan, bağlayan ve bu onunuzluğu ve alçaklığı sofrasından beslenen Türkiye kapitalizmi bunalım saptaması yapıyordu: İşçi sınıfının yüz yılı aşkın mücadeleleriyle sağlanan belli ölçülerdeki kazanımları bunalımın nedeni. Toplumun "hakkaniyet duyguları" işçiyi ödenen ücretten, sosyal yardımlardan ve kıdem tazminatından ötürü zedeleyecek seviyeye gelmişti !... Narin, sınıfının

yordu: "Batsı uygarlık düzeyine ulaşacak-sak hürriyetçi parlamenter demokratik rejime ve Türk hür teşebbüsüne sahip çıkmalıyız. Zira nerede hür teşebbüs varsa, orada yatırım gücü vardır. Nerede hür teşebbüs varsa, orada gerçek hürriyet vardır..."

YAĞMANIN KIBAR ADI

Soygunun, sömürünün, talan ve yağmanın kibar adı "hür teşebbüs"ün ne anlamına geldiğini Narin bu sözlerle biraz daha aydınlatırken, Saktıp Sabancı da "vergi" sorununun değinliyordu. Pek yakın bir geçmişte 600 milyon İtaliyalı vergi kaçırıcıları Maliye kontrolörü tarafından resmiersapıtanına rağmen eylemlerine "hür teşebbüs" ruhıyla devam eden Çukurovalı pamuk tüccarlarının memleketinden gelen ses de şöyleydi:

"Bize göre mevcut ve eskimiş vergi yasalarının ekonomik gelişimlerin ve gelişmelerin gerisinde kalmış olması nedeni ile günün koşullarına daha uygun ve reformcu bir görüşle yeniden ele alınması gerekir..."

Sabancı, vergi sorununun ele alınması savunurken, Ecevit hükümetinin yarın yamalak hazırladığı ve sermayeye dedede kulağı hatırlatan vergi yükü getiren tasarımda da hoşnut olmadığını

şöyle açıklıyordu:

"Vergi tasarısı, küçük tasarrufları birleştirmek ve üretken yatırımlara yönlendirmek ve mülkiyetin tabana yayılmasını sağlaması gerekirken tasarı bunu engelleyici yönde düzenlenmiştir."

BÖYÜK SERMAYENİN TİMSAH GÖZYAŞLARI

Başbakan Ecevit'in iş adamları ve sanayicilere yaptığı karşılıklı konuşmalarında söz alan İstanbul Sanayi Odası Başkanı Nurullah Gezginde vergi tasarılarından yakınıyordu.

Vergi kaçırma, vermeğe razı olduğu kadarmı ertelemeğe, ertelendiğinden de kullanmağa alışmış, alışmış değil sistenleştirilmiş olan büyük sermaye timsah göz yaşları döküyordu.

Aynı toplantıda konuşulanları dinleyen Vehbi Koç da bu vergi meselesinden şikayetçi olarak başında gelmekle olmasa gerekli. Zira o da, eşinin ölümüyle kendisine isabet eden miras konusunda reddi miras davası açmıştı. Endişesi pek haklıydı !. Eşinden kendisine intikal edecek miras vergisini verecek, "Allah geçinden versin" kendisi de bu fani dünyadan ayrılmış o miras bu kez varislerine intikal edecek ve gene vergi verilecekti. Doğrusu bu ya, göz gögöre iki kez intikal vergisi vermenin de alemi yoktu !. Koç'un reddi miras davası sessiz sedasız devam ediyordu...

TESLİMİYET ÖDÜNLERİ

Seçkin temsilcilerinin diliyle ve gözyiye çizilen Türkiye'nin bunalımı, emperyalist-kapitalist sistemin genel bunalımlarından Türkiye'ye isabet edenidir.

Başbakan Bülent Ecevit Başkanlığında hükümetin bunalıma, bızahil bunalım sistemi içinde çözüm araması, gerici güçlerin politik hamle ve saldırılarına da her an meak tutmaktadır.

-Demireller ve Türkeşler, yoğun ve kıyasıyla bir propaganda ve ışkırtırmayla hükümetin "haftaya kabınmaz", çökeceği haberi, yaymaktadır.Nisan'da çökecek olan hükümetin çöküşü Mayıs'a burakılmış, daha sonra Haziran denmiş, şimdi ise Temmuz ayı gözlenir olmuştur.

Yabancı petrol şirketlerinin son girişimleri için bir yanıyla bu tehdit destekleyecek anlam taşırken, bir yanıyla da Ecevit hükümetinden yeni ödünleri koparmayı hedeflediğini duyunnaktadır.

Bu nazik konumda, dış emperyalist güçler teslimiyetli pekişirecek ödünleri dikte ettirirken, içteki işbirlikçiler işçi sınıfının, emekçi kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerini, demokratik kazanımlarını geri planlara itecek önlem ve kararlar peşindedirler.

Ve YÜRÜYÜŞ'ün dizgiye hazırladığı saadeler, Ecevit'in DISK yöneticilerine bu konuda bir "anlayış" basurunda bulunacağı haber verilmekteydi. Türk-İş'in dünden hazır olduğu işçi ücretlerinin zapt-u rapt altına alınması konusunda acaba DISK ne diyecekti?..

LAUF DEĞİL İŞİ..

Enflasyon, hayat pahalılığı gündem gene artarken ve de sermaye sınıfı, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin ekonomik, demokratik mücadelesini mühürleme çabalarını, anif sendikacılığı ilkesini yakın ve uzak vadede hayata geçincede başarılı kazanılmaktadır.

"Sınıf sendikacılığı" ilkelilerini, salt bir söz ve kavram fetiş çerçevesinin kof heyecanlarında butan sendikacılık anla-

yısına cevap niteliğinde bir toplu iş sözleşmesi imzalandı. "Toplu iş sözleşmesi düzenlenmeden ve işçi ücretlerinin çokça söz edildikleri son günlerde somut ve açık bir tutum almamakta ısrarlı görünen DISK yöneticileri için elbette bu toplu iş sözleşmesinden çıkarılacak dersler olmalıdır.

BANKA İŞKOLUNDA İLERİ ADIM

DISK'e bağlı Sosyal - İş sendikası Osmanlı Bankası işyerlerinde aldığı grev kararı anlaşma çalışmalarını üzeri kaldırdı. Sözleşme ile ilk kez banka işçileri haftalık 40 saat ve 5 iş günü çalışma hakkı kazandı.

Sosyal-İş ile Osmanlı Bankası arasında imzalanan toplu sözleşme işçilere şu hakları getirmektedir:

Ücretleri 1. yıl, 1200 artı %50, 2. yıl %20 artı 1000- TL ücret zammı ve ila-

"Karanlık bir manevra" mı, karanlık bir provokasyon mu?

YÜRÜYÜŞ okurlarının yakından bildiği üzere, dergimizin 11 Nisan tarihli 157. sayısında "CGT: DISK Anarkosendikalize Sürüklenidi" başlıklı bir yazı yer almış ve yazının Fransanın bir sendikası olan CGT'nin enformasyon bülteninden aynen çevilerek dergiyeye konduğu belirtilmişti.

YÜRÜYÜŞ'teyar alan bu çeviri üzerine CGT Yürütme Kurulu üyesi ve uluslararası bölüm başkanı Gilbert Julis dergimize bir açıklama göndermiş ve bu açıklama Yürüyüş'ün yanıtı ile birlikte derginin 16 Mayıs tarihli 162. sayısında yer almıştı.

YÜRÜYÜŞ okurları bu kadarmı izleme olanağını buldular. Ancak çevirisi anlatı-konusu çeviri ve yazının çeşitli çevrelere bir polemik konusu yapılmak istendiği, Julis'in açıklamasından hareketle bir karalama kampanyasının açıldığı da bir gerçektir. Bunun en son örneklerinden biri, Avrupa'da çıkan bir dergide yer alan bir okuyucu mektubunda, söz konusu yazının Avrupa'daki Info-Türk Ajansı tarafından hazırlandıktan sonra "karanlık bir manevra ile CGT yazının organına sızdırıldığı" değerlendirilmesinin yer almasıdır.

YÜRÜYÜŞ dergisi olarak CGT'yi, yayın organlarına "karanlık manevralarla yazı sızdırılacak" başıboş ve sahihsiz bir örgüt olarak gördüğümüzü belirtiriz. Ayrıca söz konusu dergi tarafından "karanlık manevra" çevirmekle suçlanan Info-Türk ajansı da bu yazıya ilişkin bir yanıtı kendi bülteninde yayınlamıştır. Info-Türk ajansının bu değerlendirmesinin bir bölününü okurlarımıza sunuyoruz:

"1. Dünyanın çeşitli ülkelerinde ileri örgütler ve sendikalar olduğu gibi CGT ile de Info-Türk Ajansı arasında iki yıla yakın süredir devam eden bir yayın alışverişi ilişkisi vardır. Bu ilişkiyi 25 Kasım 1976 ve 29 Aralık 1977 tarihli mektuplarıyla bizzat kuran ve sürdüren, CGT Dış İlişkiler Sorumlusu Gilbert Julis'tir.

"2. Kendi talep ettiği Info-Türk Bülteni'nden CGT Dış İlişkiler Sorumlusu bizzat kendi iradesiyle haber seçerek CGT Basın Bülteni'nde yayımladığına göre, bir "sızdırma" söz konusu değil, objektif olarak yapılmış bir haber seçimi söz konusudur.

"3. Bülteni talep eden bizzat Gilbert Julis olduğuna ve "Atılım" Gazetesi bu arkadaşları "sızdırma" olarak suçlamayacağına göre, bir siyasal merkezin resmi organı olmak sorumluluğunu taşıyanlar, bu "sızdırma"nın nasıl yapıldığını somut olarak açıklamakla yükümlüdürler.

"4. Tüm bu gerçekleri göz önüne alarak, "Atılım" yöneticileri, "provokasyon", "karanlık oyun" ve "sızdırma"yı, Info-Türk Ajansı ile CGT arasındaki ilişkilerde değil, böylece "bir provokasyon" yazısının siyasal bir merkezini resmi organında yayımlanabilmiş olmasına aramalıdır."

CHP'NİN 5 AYI: İLK SONUÇLAR

Can sıkıcı, büküran bir konu ile girelim: Fiyatlar görülmemiş bir bızla artışı sürdürüyor. Görünüşe göre de bir süre daha sürdürecektir. Alışmak gerekiyor. Aynı cinayetlere alıştırdığımız gibi. Burjuvazinin uzun dönemli planları açısından cinayetlerin bir süre daha işlemesi gerekiyor. Hem de uzun bir süre. Yoksa cinayetleri durdurmak için iş başına gelmiş bulunan CHP'nin bir işlevi kalmaz (!). Cinayetleri durdurmak için iş başına gelmiş bir hükümet, diyetlin ki gerçekten cinayetleridurdurursa artık iş başında durmamak gerekir (!). Varlığını nedenini ortadan kaldırmak, kimsenin işine gelmez. Fiyatlar da böyle. Gerçekten zamları, cinayetleri, yoksulluğu, kasacası faşizmin teröranlığını durdurmak için iş başına gelen bir hükümetin işi, bunları sağladığı zaman bitmiş olur. O zaman Türkiye'yepyeni bir noktaya gelir, bu bayıll tablodadır. Ama, korkuya neden yok; CHP'nin henüz işi bitik değil. Tüm liberaller, demokratlar, yurtseverler rahat nefes alabilirler. CHP'nin işinin hedef bitik olmasının ötesinde burjuvazinin yüklediği misyonları aşmaktan CHP'nin "işlevi" giderek artıyor. YURUYUŞ'un son birkaç sayısında, elinizdeki sayı dahil, faşist eylemlerin örnekleri veriyor... Bazı durumlarda MC dönemini esas uygulamaları karşı karşıya bulduğumuz görülmüyor. Bu, işin cinayetle ilgili yanı. Asıl konumuz ise CHP iktidarının ekonomik alanındaki işlevleri. Bu işlevleri, fiyatlar ortaya koyuyor.

ARTAN ARTIŞLAR

Evet, fiyatlar. Fiyatların artış hızları da yükseldi. Son yılların en hızlı fiyat artışları yıl başından beri yaşanıyor. Eldeki veriler fiyatların dört ay içinde ortalama yüzde 18 oranında arttığını gösteriyor. Geriye doğru bakıldığında, daha önceki yıllarda, aynı zaman boyutları için fiyat artışları yüzde 7-9 arasında değişmiş. Bunların herbiri yüksek fiyat artışları. Dört ay içinde fiyatların bu kadar yüksek oranlarda artması, yıl boyunca varacağı düzey için de ışık tutucu oluyor. Yalnız, Türkiye'de fiyatların gelişmelerinde belirli bir mevsimlik gelişme var. Bazıları için şartları belirler: Fiyatlar bazan düşüyor bile. Aynı kapitalizmin bazan görece düzenli bir biçime içine girme gibi. Şaşılacak gibi görülmüyor, ama değil. Kapitalizm de bazan düzenli gelişme gösterebiliyor. Bunu görüp teslim etmekten çekinmemeli. Bu yapılmazsa belirli çözümler yapılmaz ve sonuçlar çıkarmanın da olanağı yok. Çözümler her zaman yapılabilir ve sonuçlar her zaman çıkarılabilir. Burada sözü edilenler, doğru çözümler ve işe yarar sonuçlar. Yol gösterici sonuçlar.

Onun için, fiyatların mevsimlik düşmeler gösterebileceğine şaşmamak gerekiyor. Türkiye'de fiyatlar mevsimlik dalgalanmalar ve dolayısıyla düşmeler de gösterebiliyorlar. Yalnız, bu durum son bir yıl içinde değişti. Fiyatların çok hızlı arttığı dönemlerde, fiyatlardaki dalgalanmalardan göreceli olarak söz edilebilir. İki-üç ay içinde 15-20 oranında artan fiyatlar, bunu izleyen iki-üç ay içinde alışlagelmış dalgalanmaların dışına çıkarılır, artık aylık hızlarda da bir değişimin görülmemesiyle ortaya çıkarıyor. 1974 başından geçen Ağustos'a kadar toplan eşya fiyatları endeksi yüzde 72 oranında artmış. 3,5 yıl aşan bir süre için bile olağanüstü bir hızla artmış.

artış. Dolayısıyla yılda ortalama yüzde 15 oranında artan fiyatların dalgalanması ve bazan da düşmesi beklenmelidir. Geçen Ağustos'tan bu yılın Nisan'ına kadar geçen sadece sekiz aylık sürede ise fiyatlar yüzde 43 oranında yükselmiş. Böylesine hızlı bir artışın buralık düşme, batta görece dalgalanma ile gerçekleştirileceğini düşünmek bile olanaklı.

"GÖRECE UCUZLAMA

Geçen Ağustos'tan bu yılın Nisan'ına kadar geçen sürenin bir bölümü ikinci MC dönemine rastlıyor. Diğer bölümünün de CHP dönemi olduğu açık. Fiyatların daha önceki yıllara göre çok daha hızlı artmaya başladığı dönem, CHP dönemi. CHP dönemine dönceğiz. Ama önce, fiyatlarla ilgili gözlemleri tamamlıyalım. Toptan eşya fiyatları endeksinde yüzde 18'lik bir artışın gerçekleştiği - dört aylık dönemde, başka fiyatların ne kadar artışına bakmak da yararlı olacak. Toptan eşya fiyatlarının hesaplanmasına dahil edilen kalemlerden biri, bitkisel gıda maddeleri. Bu kalemin dört aylık artış hızı yüzde 10 dolayında kalıyor. Ankara geçimine endeksinin "gıda" kalemindeki artış ise çok daha düşük; yüzde 1,5. Aynı rakam İstanbul için yüzde 14 düzeyinde. Ankara ve İstanbul geçimine endekslere içindeki gıda maddeleri fiyatlarının artış hızı eşyası fiyatlarının artışının çok altında. Daha ötesi var. Gıda maddeleri içinde fiyatları en yavaş artan kalemler de bitkisel besin maddelerinin fiyatları. Daha ayrıntılı bir inceleme, fiyatları en yavaş artan bitkisel besin maddesinin işe hububat ve mamulleri olduğunu gösteriyor. Çelişik gibi görülebilir, ama değil.

Başlıca iki nedenden dolayı. İlki, teknik bir gereklilik. Bir ortalama iki beşlemeden oluşuyorsa, bunlardan biri dışındadır daha yüksek bir değere sahip olabilir. Dolayısıyla, fiyatların yüzde 18 oranında arttığı bir ortamda besin maddelerinde daha düşük bir artışın kıl getiriyen kalan, sanayi ürünleri fiyatları ortalama kadar daha hızlı artıyor olabilir. Bu konuya daha sonra dönceğiz.

İkinci neden daha önemli. Daha önce

SON BİR YILIN, FAKAT AĞIRLIKLI OLARAK DA YIL BAŞINDAN BERİ GEÇEN SÖRENİN EKONOMİK POLİTİKASINI "KEMERLEPİ SIKMA" OLARAK ÖZETLEYEBİLİRİZ. TÜM GÖSTERGELER BUNU DOĞRULAR NİTELİKTE. FİYATLARIN ARTIRILIŞI, BELİRLİ KALEMLERİN DAHA HIZLI, BAŞKALARININ DA DAHA YAVAŞ ARTMASINI GEREKTİRİYOR. YURT İÇİNDE TALEBİN KISILMASI BUNU GEREKTİRİYOR. İŞGÜCÜNÜN KENDİNİ YENİLEYEBİLMESİ İÇİN GEREKLİ OLAN ZORUNLU BESİN MADDELERİNİN FİYATLARININ İSE AYNI HIZLA ARTMADIĞI GÖRÜLÜYOR. İHRAÇ EDEBİLMENİN GEREKTİRDİĞİ İŞGÜCÜNÜN UCUZLATILMASI İŞLEMİ AYNI ZAMANDA YURT İÇİ TALEBİN KISILMASI İÇİN FİYATLARIN ARTIRILMASI İLE BİRLİKTE GERÇEKLEŞİYOR. BÖYLE BİR GELİŞME İÇİNDE GÖRELİ FİYATLARDAKİ GELİŞMELER ÖNEM KAZANIYOR.

de yazıldı: Dışa oynayan CHP iktidarı, döviz darboğazını aşmak için bir yandan somut döviz bulurken, öte yandan sorunun uzun dönemli çözümlü için sanayi ürünlerinin pazar arıyor. Fazarın bulunması, satılması istenen ürünlerin fiyatlarının dünya fiyatları ile rekabete edilebilir düzeyde olması ile yakından ilişkili. Ama bu sorun subvansiyonlarla çözülebilir. Konunun başka bir yönü, ihracat edilmek istenen ürünlere karşı iç talebin kısılabilmesi. Dünya fiyatları ile yurt içi fiyatlar arasında bir uyum olması gerekiyor. Özellikle gümrük duvarlarını bugünkü yüksekliği ve kalınlığı ile. Nitekim, ihracat edilen malların yurt içi fiyatları da ihracat fiyatlarından farklı. Fakat farkın çok da yüksek düzeylere ulaşmaması gerekir. Bu konuya da daha sonra dönceğiz. Burada, yurt içinde talebin kısılanmasının neden gerektiğine dönmek gerekiyor.

KEMERLERİ SIKMA POLİTİKASININ BÖTÖNSELLİĞİ

Satış konu ürünlerin, yurt içinde satılması yada ihracat edilmiş olması sanayicileri pek ilgilendirmese gerekir. Yalnız, sorun üretilen ürünün satılışı ile bitmiyor. Gerçekten önemli olan bu ürünlerin yurt içinde değil de yurt dışına satılması. Döviz bulabilmek için. Yoksa, sürekli "içiniz kan ağlayarak" dışardan döviz aramak zorunda kalırız. Bunu yerine getirecek gönüllü ortaklar da bulunabilir, ama bu, sorunun çözümlü için yeterli değildir. Üretip satmak ve kâr etmek isteyen herhangi bir sanayici, üretimini sürdürme ister. Türkiye sanayinin üretimini sürdürme bilmesi yada yaklaşık 5 milyar dolarlık ithalat gerektiriyor. Her yıl bu kadar döviz bulmak gerekiyor. Bir noktadan sonra ihracatı artarak kaçınılmaz olmaktadır. Üretilen malın dışarıya satılması için ihracat edilmemesi, bunun için de yurt içinde tüketimin kısılanması gerekiyor.

Bu, birkaç biçimde yapılabilir. Fiyat

lar yükseltilebilir. Yalnız, fiyatları yükseltirken belirli bir öncelik listelenmesi gerekir. Dayanıklı tüketim mallarının ve geleneksel olarak ihracat edilmekte olan tekstil ürünlerinin fiyatları artırılabilir. Burada, başta teknik konuya dönmek gerekiyor. Belirli malların fiyatlarının daha hızlı arttığı bir ortamda diğerlerinin fiyatlarının da daha yavaş artıyor olması gerekir. Bu kadar mı? Değil. Daha önemlisi, talebi kısıtarken, kemerleri sıkarken, işgücünün kendisini yenilemesinden de ödün verilemez. O zaman işgücünün kendisini yenilemesi için zorunlu olan gıda maddelerinin fiyatları, onlar arasında da mümkünse hububat dayalı olanların fiyatları daha yavaş artarak gerekir. Yukarıda verilen rakamlar bununla uyum içinde. Bu kadar da yetmemek gerekiyor. Henüz, geçtiğimiz hafta duyurulan buğday malın fiyatlarından bazılarına bakmak çok aydınlatıcı olacak. Bir örnek verecek geçebiliriz: 340 kuruştun satın almak buğdayın satış fiyatı 290 kuruş. Bugday satıcılarının büyük üreticiler olduğu artık biliniyor. Bu konumuz açısından önemli değil. Pahalıya alınan bir malın ucuz satılmasının bir amacı olmak gerekir. O da şöyle: "Ekmeğin üretiminde kullanılacak bir için devletin satışı buğdayın başka bir amaç için kullanıldığını saptanması durumunda uygulanacak olan ceza..." Ucuzlatılan işgücünün kendi kendini yenilemesi için vızgeçmeyeceği en temel maddelerin birinin fiyatının saptanması böyle oluyor.

İşgücünün ucuzlatılması... Başka bir deyişle, ücretlerin dondurulması. Fiyatların yükseltilmesi kadar, ondan da daha etkin olan yurt içi talebi kısma, kemerleri sıkma önemi. Hepsı uyum içinde çelişik gibi görünüyorsa ama değil, gerçekte uyum içinde.

Fiyatları kısma yeniden dönmek gerekiyor. Son iki buçuk yıl içinde bir sanayi hammaddesi yada yarı mamul maddesi dokuma maddelerinin fiyatları yüzde 72 oranında artmış. Aynı dönemde tekstil ürününü ihracatımız sürmüştü. Fakat bir başka gelişme daha var: Yurt içinde, kısaca Ankara ve İstanbul'da bu maddeleri kullanarak üretilen elbiselerin fiyatları, bu iki kent için sırasıyla, aynı dönem boyunca yüzde 119 ve 135 oranında artmış. Hammaddenin fiyatının daha yavaş artmasına, sarı sendikaların tekstil işkolunda yaptıkları her sözleşmelere en ilave ihracatın sürdürülmesine karşın, yurt içinde nihai ürün fiyatları hızlı bir biçimde artırdı. İhracatı artırabilmek için, pazar bulmak kadar yurt için talebi kısmının gerekliliği ortaya çıkıyor. Sanayi Odaları Birliği Başkanı Sakıp Sabancı kemerlerin kısılanmasını taleplerini geçtiğimiz hafta içinde yineledi. Anlaşılan gerçekleştirilen yeterli değil. Tüm bu gelişmelerin daha yoğunlaştırılması beklemek gerekiyor.

Yoğunlaştırılacak. Başka gelişmelerle birlikte. Ekonomik alanda devlasyonlarla, tüm çalışanların grevli toplu sözleşme hakkını kısıtlamaları, hızlı fiyat artışlarıyla, tüketimin kısılanması vb. ile. Kısaca kemerlerin kısılanması politikası hem kısa ömürlü değil, hem de vazgeçilebilecek bir politika değil. Son bir yılın ve özellikle yıl başından beri geçen sürenin ekonomik göstergeler böyle diyor...

Ücret fiyat kısılcısında çalışan, halhalkta oluyor

15-16 Haziran'a bugün yeniden bakarken

DISK'in 6. Genel Kurulu kimilerinin kafasındaki bulanıklığa son verneye yaradı. Bulanıklığın yaratılmasında başlıca rolü oynayan kimilerinin de gırtlığında kalverdi "Yaşasın DISK" "belgisi". Bulanıklık DISK'in bilinçli üyeleri için sözkonusu olmadı. Sözkonusu üstün algılamaya yetenekleriyle, hayatın "bütün" çelişik ve karmaşık olaylar dizisine rağmen "çözüverenler" için sözkonusu oldu. Bu yetenekler şimdi DISK üst yönetimine "tüyleri diken diken olarak" bakıyorlar.

Herşey bir günde bir saatte değişti. 6. Genel Kurulun son saatlerine, seçimlere geçilene kadar bütün tutarsızlıklarını, "amf micedalesinin diyalektiği", "gülli sevan dikenine katlanır" diye açıklayanların seçimlerden sonra tüyleri diken diken ohnaya başladı. Çare yok, buna da katlanmak zorundalar.

"15-16 Haziran Türkiye İşçi Partisi hareketine ideolojik ve pratik düzeyde yeni bir güç kazandı. Hareket içindeki sağlıklı unsurların etkinliği arttı. Özellikle İstanbul ve Kocaeli'nde parti yeni ve üstün nitelikli militanlar kazandı. Genel olarak işçi sınıfı hareketinin ve bu arada örgüt olarak kendinin karşı karşıya bulunduğu sorunları, ihtiyaçları somut olarak tesbit etme olanağı buldu. Dört ay sonra yapılan IV Büyük Kongresinde bunların bir bölümü ile ilgili önemli adunlar attı." (Çark-Başk - Sayı 9)

Sonras biliniyor. Burjuvazi, DISK'i sekiz yıl süren uzunca bir operasyonla CHP işte lesine bağladı.

Önce, 12 Mart mendireğini yaptırdı. Böylece sular zaftedilebilir, ağır ağır yer alan DISK rahatça iskeleye yanaşabilir. Öyle de oldu.

Mendirek çok çabuk aşmı, dağıldı. Şimdi, kalıntıları ancak denizin manzarasını bozmaya yarıyor.

Türkiye İşçi Partisi 15-16 Haziran'ın Çark-Başk'tan yaptığımız alımda değinilen kazanımlarını, daha gelişmiş, daha üst düzeylere çıkararak koruyor bugün.

O zaman ağız değiştirmek zorunda kalan küçük burjuva sosyalizmi ise, şimdi başka ağızlarla varlığını sürdürüyor.

Türkiye İşçi Partisi, "Büyük Burjuvazi, CHP, DISK Üst Yönetimine" formülasyonu ifade ettiği çözümlenmeyi ortaya koyduğu zaman "tüyleri diken diken olanlar", bugün DISK üst yönetimine bakıp "tüyleri diken diken olanlar".

12 Mart mendireğinin kalıntılarındaki cıvız yankılar çıkarıyor sesleri.

Birincisi, ne yapılırsa yapılan denizi zaftetmenin yolu, bulunamadı, bulunmaz.

İkincisi, iskelenin dubalanı çoktan çürümeye yüz tuttu.

Üçüncüsü, geminin kapısını tıknafes, yerini terketmek zorunda.

Peki, furtunayı mı beklemeli?

Bugün küçük burjuva sosyalizmini ağız değiştirmeye zorlamak için yeni 15-16 Haziran'lara gerek duyuluyor. Onlar "günün gereklerini" acemice de olsa dile getirecekler.

Dün yetiçenler, bugün görev başında

Türkiye İşçi Partisi olsa mendireklerle geçit vermezsek.

Eskisinin kalıntılarını yok edene sosyalizmin rüzgarlarına yön veriyor.

Cezaevinde bir de faşizmin karanlığı var

Elazığ, Türkiye'de faşist odakların tertiplerini, saldırılarını sürdürdükleri kentimiz olma özelliğini koruyor. Ancak sağlanmayan ki bu saldırılar, bu basıklar kentteki kimi kurumlara, kimi yerlere ulaşmıyor.

Elazığ'daki faşist odaklardan biri de, Elazığ kapalı cezaevidir. Birinci ve ikinci MC hükümetleri döneminde, faşist ideoloji, Elazığ'm çeşitli kesim ve kurumlarında olduğu gibi cezaevinde de yerleştirilmeye çalışılmıştır. Bugün cezaevi gardiyanlarının hemen hemen tümü faşist ve dışardaki faşistler tarafından sürekli olarak yönlendirilmektedirler. Sonuçta, cezaevinde bulunan siyasi tutuklular hapise karanlığının ötesinde, bir de faşizmin karanlığında boğulmak istenmekte, ilerici-yurtsever-sosyalist tutuklular, çeşitli saldırılara maruz kalmaktadırlar.

SALDIRILAR ZİNCİRİ

27 Mayıs tarihinde ilerici tutuklulara yapılan saldırı da önceki saldırılar zincirinin yeni bir halkasıdır.

Bugüne dek siyasi tutuklulardan Mehmet Can, Pir Ahmet Solmaz, ve Galip isimli bir siyasi tutuklunun ölümlelerinde, Hüseyin Ebuhalı adlı bir Mısır'lı'nın bıçaklanmasında cezaevinde "oba kuran" gardiyanların kesin rolü bulunmaktadır. Bir süre önce ölen Pir Ahmet Solmaz'm hastaneye sevkedilmemesinde yine söz konusu gardiyanlar direnmişler, Solmaz'm hastaneye sevkini engellemişlerdir.

Cezaevinde hiç kuşkusuz lumpen nitelikli, cezaevine girmeyi adeta geçim aracı olarak gören kişiler de bulunmaktadır. Bu şahıslarla sözi edilen gardiyanlar arasında tam bir ittifak kurulmuştur. Gardiyanlar, dışardaki kişiler olarak, içerideki bu ajanlarını ilerici tutuklulara saldırı aracı olarak kullanmakta, ortadaki tutuklular ile yine bunların tehdit ve kıskırtımları ile ilericilerin üzerine sa-

lınmak, faşist ideolojinin esaretine alınmak istenmektedir.

Mahkumların "islahatına" yönelik olduğu söylenir cezaevlerinin. Oysa, Elazığ cezaevi, faşist odakların da kökürkenmesi ile gayri meşru "meslek"lerin kemikleştirildiği bir yer olmuştur.

SON SALDIRI

27 Mayıs günü başında da yansıyan "olay" ortaya çıktı.

27 Mayıs günü, gelen ziyaretçileri ile görüşmekte olan ilerici tutuklular, ziyaret süresi tamamlandıktan sonra, giriş kapısına yönelen ziyaretçilerinin, içeriden salıverilen diğer mahkumların saldırısına uğradığına tanık olurlar. Ziyaretçilerin saldırısına uğradığı sırada, içerideki ilerici tutuklulara da aynı saldırı yöneltilir. İlginç olan nokta, tüm bu saldırılarda kimi gardiyanların yönetici durumunda olmalarıdır.

Saldırı sonucunda Yılmaz Yüksel, Mustafa Bektaş, Nadir Doğan adlı tutuklular bıçakla yaralandılar. Dilger bazı tutuklular ise önceden hazırlanan sopalarla çeşitli yerlerinden yaralandılar. Saldırının kanlı ve planlı olduğu açıktı.

HAKLI TALEPLER

Elazığ cezaevinde çile çeken bu demokratlar ne yapmışlardır? Niçin cezaevine düşmüşlerdir? Bir de işin bu yanına göz atmak gerekiyor.

8 Mayıs günü, faşistler tarafından hunharca katledilen arkadaşların için saygı duruşunda bulunan Elazığ veteriner fakültesi öğrencileri gözaltına alınlar. Gözaltına alınanların sayısı 54'tür. Bunlardan 36'si daha sonra tutuklanarak cezaevine konulurlar. Bugün "Ülkü Ocağı" durumundaki Elazığ cezaevinde, demirparmaklıklar arasında bir de faşizmin karanlığı yaşanıyor, bunlardır.

Bunca çok sayıda öğrencinin tutuklanışında hiç kuşkusuz bir neden vardır.

çevre kirliliği

O neden de faşist işgalin kirliliği ve teriner fakültesini yeniden faşistlerin "kapalı alanı" haline getirmek, içeri atılan ilerici öğrencileri de faşizmin karanlığı ile yıldırmaktır.

Bugün Elazığ'ın ilerici yurtsever öğrencileri, "ülkü ocağı" haline getirilen cezaevinde can güvenlikleri bulunmayan haklı taleplerini bir kez daha haykırıyorlar. Faşizmin Elazığ kapalı cezaevindeki "oba başları" olan bağırdiyanlarını

ve yardımcıların görevden almalarını, ancak iki kişinin kalabileceği hücrelerde yedi kişinin tutulmasına son verilmesini, adı suçluların ayrılmalarını, siyasi tutuklulara ayrı yer tahsisini, ahi sorunların çözüme ulaştırılmasını istiyorlar.

Yürüyüşün Notu: Son olarak aldığımız bir haberde Elazığ Cezaevinde Veteriner Fakültesindeki gösteri nedeni ile tutuklanan öğrencilerin serbest bırakıldıkları belirtilmektedir.

EMPERYALİZME GÜVENCE

ECEVİT HÜKÜMETİNİN, YÖNÜ ARTIK AÇIKÇA ORTAYA ÇIKAN DIŞ POLİTİKA DOĞRULTUSU, HERŞEYDEN ÖNCE, ÜLKE İÇİNDEKİ İKTİDARINI SAĞLAMLAŞTIRABİLMEK İÇİN, EMPERYALİST MERKEZLERLE İLİŞKİLERİNİN DÜZENLENMESİNİ BEKLEYEN TEKELCİ BÜYÜK SERMAYENİN DESTEĞİNE DAYANMAYA ÇALIŞTIĞINI GÖSTERMEKTEDİR. NA-

TO'NUN VE DİĞER EMPERYALİST MERKEZLERİN TEMİZLE ÇIKARILMASIYLA, ÜLKEMİZİN BAĞIMSIZLIĞINDAN YANA OLAN GÜÇLERİN SESİNİN YOĞUN BİR PROPAGANDA GÜRÜLTÜSÜ İLE BASTIRILABİLECEĞİ, YENİ BAĞIMLILIK PLANLARININ İŞÇİ SINIFINI VE EMEKÇİ KİTLELERE HOŞ GÖSTERİLEBİLECEĞİ UMULMAKTADIR.

Ecevit'in geçen hafta ortasında tamamlanan 14 günlük dış gezisi, hükümetin dış politika doğrultusuna daha da büyük bir açıklık getirdi. Bugüne kadar Ecevit hükümetinin dış politika-sıyla ilgili olarak sürdürülen bulanık ve kaypak değerlendirmeler, giderek belirgin bir çizgi üzerine oturmaya başladı. Başbakan'ın Brüksel ve ABD'deki temasları ve bunları izleyen gelişmeler, Türkiye'nin uluslararası ilişkilerinin yönü konusunda değişiklik ve hatta karışık yorumlar yapılabilmeye olanaklıydı. Büyük ölçüde ortadan kaldırılabildi. Gerek hükümetin dış politikasını uzun süreli demagoji kampanyaları için bir malzeme olarak kullanmaya kalkışan gerici, faşist mihraçlar, gerekse hükümetin girişimlerini pembe bulutlar altında göstermeye çalışan kimi ilerici çevreler, artık olaylara düz ayından bakma zorunluluğunu duymaya başladılar.

BİR YANDA GERİCİ DEMAGOJİLER

Gericiğin doğruları ve dolaylı sözcükleri, yakın zamanlara kadar, Ecevit hükümetinin dış politika girişimlerini, Türkiye'yi NATO'dan koparmaya, hatta NATO'ya karşı Sovyetler Birliği ile birleşmeye yönelik girişimler olarak göstermeye çalışıyorlardı. Ecevit'in, Türkiye'nin kendisini ambargonun kalkmaması olasılığına göre hazırladığı, artık "Sovyet tehdidi"nin başka ülkelerden gelen tehditlere göre ikinci plana düşüldüğü yönündeki açıklamaları, bu çevreler tarafından hükümeti NATO'nun en saldırgan güçlerine "jurnal-leme" malzemesi olarak piyasaya sürüldü. Hükümetin, NATO Zirvesi sonunda yayınlanacak Deklarasyon'a imza koymayacağını, bu arada NATO Uzun Vadeli Savunma Programı'nı onaylamayacağını açıklanmasa da, gerici demagojinin ağızları tarafından NATO merkezlerinin kulağına alarm çanlarının tutulması için gerekecek yapıldı. Milliyetçi Cephe partilerinden Tokatlılar, Arcaçaylılar kadar uzanan bir metamorföz korusu, böylece yoğun bir antikomünizm, antisovyetizm kampanyasıyla NATO'yu ve ABD'yi temize çıkarma yarışına girdiler.

ÖTE YANDA PEMBE BULUTLAR

Gerici güçlerin hükümeti emperyalist merkezlerinden gözünden düşürmeye yönelik bu kampanyasının karşısında, kimi ilerici çevrelerin de, bu kez hükümeti emekçi kitlelerin ve antiemperyalist güçlerin gözüne sokmaya çalıştı. Gerici demagojinin karşısında, kimi ilerici çevrelerin de, bu kez hükümeti emekçi kitlelerin ve antiemperyalist güçlerin gözüne sokmaya çalıştı. Gerici demagojinin karşısında, kimi ilerici çevrelerin de, bu kez hükümeti emekçi kitlelerin ve antiemperyalist güçlerin gözüne sokmaya çalıştı.

kurtarma amacını taşıyan girişimler olarak yorumlandı. Bu tür yorumlar, Ecevit Hükümetinin gerçekten bağımsız bir dış politika benimsemeye hazırlanmış olduğunu iddialar desteklenmeye, böylece emekçi halkın taleplerinin süratlenmesi çağrılarında yeni mazeretler aranmaya çalışıldı. Ecevit hükümetinin dış politikası, Milliyetçi Cephe iktidarlarının izlediği politikadan tam karşıtı gibi gösterilmek için emekçi kitlelerin gözünde siyasetlenmeye çalışıldı.

Başbakan'ın son gezisi, hükümetin dış politikasının doğrultusunu, bu tür yorumlara yer verenecek bir biçimde bütün açıklığıyla ortaya koymuştur. Bu doğrultu, başta NATO ve ABD olmak üzere emperyalist merkezlerin güvencesi kazanmaya yöneliktir. Ecevit hükümeti, hem ülke içinde yeni Milliyetçi Cephe girişimlerine karşı büyük sennayenin bugünkü desteğini koruyabilmek, hem de dış politikada Yunanistan'a karşı sağlam bir pazarlık gücü elde edebilmek için, NATO merkezlerinin desteğini kendi arkasında gösterme yolunu seçmiştir. İlk bakışta Türkiye'nin NATO'ya bağlılıktan uzaklaştırılmasına yönelik gibi gözük-ten olsa da, gerici güçlerin desteğini kendi arkasında gösterme yolunu seçmiştir. İlk bakışta Türkiye'nin NATO'ya bağlılıktan uzaklaştırılmasına yönelik gibi gözük-ten olsa da, gerici güçlerin desteğini kendi arkasında gösterme yolunu seçmiştir.

SİLAHLANMA YARIŞINA KATILANLAR

Washington'daki NATO Zirvesi sonunda yayınlanan ortak bildiriye, daha önceki açıklamaların tersine, Başbakan'ın imzasına da yer almıştır. Türkiye'nin bütünüyle onaylamaması olasılığı karşısında böyle bir bildiriye imza koyma Ecevit, NATO Uzun Vadeli Savunma Programı'nı da onaylamıştır. Zirve Bildirisi'nde yer alan Savunma Programı, tüm NATO üyesi devletlerin silahlanma harcamalarının artırılmasını öngörmektedir. Ecevit, silahlanma yarışının hızlandırılmasına gerekçe olarak gösterilen, "Sovyet tehdidi"nin arttığı iddiaları da onaylamıştır. Böylece, Zirve Bildirisi'nin, yuvarlamaya kavranması ters düşecek bazı deyimler içerdiği için onaylanmayacağı yönündeki ilk açıklamaların, ancak geçici bir manevra olarak yorumlanabileceği ortaya çıkmıştır.

Ecevit'in Türkiye'ye döner dönmeyeceği, Washington'da satır aralarına sıkıştırılan mesajı daha açık bir dille ortaya koymuştur. Ecevit, bir kere daha, hükümetin Amerikan silah ambargonunun kaldırılması için gösterdiği telaşı, dünyaya dengelenin korunması gerekçesiyle açıklama-yaya çalışmıştır. Ecevit'e göre:

"Ambargonun kalkması ile birlikte, dünya barışını ve uluslararası ilişkilerdeki yuvarlamayı temeli olan, dayanacağı olan denge daha sağlamlaşmış olacaktır."

GERİCİ ÇEVRELERİN GÖZÜNE GİRMEK İÇİN

Başbakan'ın, yuvarlamayı temeli olduğunu söylediği "denge", herhalde Türkiye ile Yunanistan arasındaki denge değildir. Yunanistan temeli olarak düşünülebilecek tek denge, NATO ile Varşova Paktı, ya da ABD ile Sovyetler Birliği arasındaki dengedir. Burjuva dünyasının NATO savunucusu bütün ideologları da, uluslararası yuvarlamayı, NATO ile Varşova Paktı arasındaki dengeye dayandırmıştır. Bu güne kadar, Amerikan silah ambargonuna, Türkiye ile Yunanistan arasındaki askerî dengeyi Türkiye aleyhine bozdugu gerekçesiyle karşı çıktıkları öne süren Ecevit, şimdi açıkça, NATO ile Varşova Paktı arasındaki dengelin bo-

zulduğu gerekçesine sınırlı olmaktadır. Diğer bir deyişle Ecevit, şu sözleriyle istemekte:

"Biz ambargonun kaldırılmasını istiyoruz; çünkü Türkiye daha çok Amerikan silahlarıyla donatılınca NATO'nun Varşova Paktı ve Sovyetler Birliği karşısındaki askerî gücü güçlendirecek ve böylece yuvarlamayı temeli olan denge korunabilecektir!"

Bu yaklaşım hiçbir kuşkuyla yer bırakılmaktadır. Ecevit, silahlanma yarışını sözde "yuvarlama" gerekçesiyle haklı göstermeye çalışan, böylece gerekçe yuvarlamaya sınırlı olduğunu sandır saptırma yarımcı gerici NATO çevrelerinin desteğini elde etmeye çalışmaktadır. Ecevit'in bu açıklamayı yaptığı gün, Washington'da ABD Temsilciler Meclisi'nin ambargonun kaldırılmasına imza etmek için bir alt komisyonunu konuşan NATO başkomutanı Haig, bu isteğini aynı gerekçeyle dayandırmıştır. Haig, Türkiye'nin NATO'nun Varşova Paktı karşısında oluşturulmuş olduğu "denge"de yerini söyle açıklamaktadır.

"1. Türkiye Karadeniz'e Akdeniz'i bağlayan tek su yolu Boğazları kontrolü altında tutmaktadır ve böylece Sovyetler'in Akdeniz'e sızmasını önlemektedir.

"2. Türkiye'nin Sovyetler ile olan geniş sınırı nedeniyle Sovyetler'in Orta Doğu ve Afrika'da girişiminde bulunmalarına karşı bir tampon bölge niteliği

TİP Genel Başkanı Boran'ın Ecevit'e

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ GENEL BAŞKANI BEHİCE BORAN, ECEVİT'İN SON DIŞ GEZİSİNE, AMBARGO SORUNUNA, NATO İÇİNDEKİ KONUMUMUZA İLİŞKİN OLARAK ÖNCEKİ

"Ecevit'in Washington ziyaretinin, yaptığı temas ve görüşmelerin çok olumlu etkisi olduğu hususunda i şamatalı yayımlara rağmen, aslında istediği sonuçları elde edemediği gün gibi aşikardır. Carter yönetimi Ecevit'e önem verir onu onaylar, gönül alır bir tutum içinde davranarak, gerçekte bir oylama ve yatıştırma taktiği kullanmıştır."

"Bildiriye, NATO'nun ambargonun kalkmasından yana kesin tavır aldığı ve Türkiye'nin uzun vadeli NATO Savunma Programı konusunda koymak istediği ihtiraz kaydı belirtmemiştir; NATO'nun Güney Doğu kanadına ilişkin sorunlar üzerinde durulmamış, Türkiye ile Yunanistan arasında diyalogun sürdürülmesi ve işbirliği konusunda "iyi dilekler" de bulunmakla yetinilmiştir. Kısacası bu konularda ABD ve diğer NATO üyeleri Ecevit'in Türkiye adına istediklerini yerine getirmemişlerdir. Tersine Türk heyeti başta aldığı konumdan geri çekilmiştir. Türkiye'nin, NATO uzun vadeli savunma programına katılmasına ekonomisinin elverişli olduğundan vazgeçilmiş, bu katkının ambargonun kalkmaması ve NATO müfettişlerinin yapacakları yardımı göre olacağını belirtilmesiyle yetinilmiştir. Yine ABD'nin istediği olmuş, Türkiye ödün vermiştir. Oysa Türkiye'nin, NATO'nun uzun vadeli savunma programına beş milyar dolar hacir çıkararak katılmaktan uzak durması doğru bir tutumdur."

"Bu son NATO zirve toplantılarında bir kez daha açığa çıkmıştır ki, ABD ve diğer NATO üyeleri için NATO'nun Güney Doğu kanadı, Türkiye-Yunanistan ilişkileri, Türkiye'ye uygulanan ambargo birinci konu olacağı havası yaratıldığı halde, zirve görüşmelerinde ağırlık Afrika'daki durum ve Küba ile Sovyetler Birliği konularına verilmiş, ambargo ve Güney Doğu kanadı

YARIŞINDA YENİ ADIMLAR

Şişirilen balonu patlatmakta geçmedi

taşımaktadır.

"3. Türkiye'deki istihbarat toplantıları üslerin yaptıkları görev başka yollarla sağlanamaz. Sovyetler'deki orduların hareketi ve silahların niteliği hakkında bilgiler bu üslerden sağlanmaktadır ve böylece SALT anlaşmasına da katkıda bulunmaktadır."

SSCB İLE TEMASIN DÜZEYİ NE?

Ecevit, ABD'den Türkiye'ye dönüşünde, Haziran ayı ortasında Sovyetler Birliği'ne yapması beklenen gezi hakkında da yeni bir yorumla ortaya çıkmıştır. Yakın zamanlara kadar, bu geziyi ve bu gezide imzalanacak olan siyasi belgeyi, NATO'ya ve ABD'ye karşı Türkiye'nin elindeki kozları ortaya koyma amacıyla bağlı göstermeye çalışan Ecevit, şimdi bu gezide ve siyasi belgede olağan dışı hiçbir yan olmadığını kanıtlaya çalışması görülmüştür. Ecevit'e göre, Moskova'da imzalanması beklenen siyasi belgenin, ABD'nin 6 yıl önce Sovyetler Birliği ile imzaladığı belgeden, ya da Brejnev'in geçen ayki

Bonn gezisi arasında F. Almanya ile S. Birliği arasında imzalanmış belgeden hiçbir farkı olmayacaktır. Ecevit bu açıklamayı Yeşilköy havasalanında yaptığı sıralarda, en çok satan Babalı gazetesinin sütunlarında Metin Tokar'ın şu satırları okunuyordu:

"Amerika gezisinin sonuçları Moskova'yı ziyaretin, Kosigin ve Brejnev ile görüşmenin dramatik karakterini alıp götürmüştür. Bu, herhangi bir batılı liderin Sovyetler Birliği'ni ziyaretinin düzeyinde kalmaktadır. Bir İngiliz Başbakanı gibi, bir Fransız Devlet Başkanı ziyareti gibi, hatta Şansölye Brandt'inkinin düzeyinde."

Böylece, Amerikan silah ambargosunun kaldırılması için yeni gücü destekler elde ettiği kuşkusuzdur. Fakat bu destek, kamuoyuna yansımak istendiği gibi, ne sadece ABD Başbakanı Carter'la yapılan sıcak görüşmelerle, ne de Kongre'deki "Yunan Lobisi"ni etkilemek için düzenlenen özel senaryo elde edilmiştir. Eğer önümüzdeki günlerde Carter'in ambargonun kaldırılması için Kongre üzerindeki girişim-

eri yoğunlaşacaksa, ya da "Yunan lobisi"nin engelleme çabaları etkisizleşecekse, bunu sağlayan arka plandaki bir başka güç olacaktır. O da, silahlanma yarışını körüklemek için her çareye başvurmaya hazır olan NATO'nun en geride, en millitrist merkezleridir. Ecevit hükümeti, ambargonun kaldırılmasını sağlamak üzere bu merkezlerin gücüne dayanabilmek için, onların eline bir yandan alarm çanlarını hareketete geçirecek sahte malzemeler, diğer yandan da bir takım sağlam güvenceler vermiştir.

GÜVENCELER YALNIZCA GENERALLERE Mİ?

Ecevit'in Washington'da Pentagon'a sunduğu güvenceleri, geride basmış önde gelen kalemlerinden G. Cıvaoglu Tercüman'daki "Rapor"unda özlü bir biçimde açıklamıştır. Bu "güvenceler listesi" özetle şöyledir:

1. Ambargo kalkması da Türkiye NATO'da kalmaktır. Hatta NATO ile bağlarını güçlendirme eğilimindedir.
2. Türkiye "Sovyet tehdidi"nin arttığı görüşündedir.
3. Türkiye, NATO'nun, yumuşamanın temelinde yattığı iddia ettiği dengeli bozabilecek girişimlerde bulunmayacaktır. Yani yaklaşan Moskova gezisi arasında Ecevit "sınıra aşmayacaktır."

Ecevit'in Amerikan silah ambargosunun kaldırılmasını sağlamak için dayanmaya çalıştığı güçler, kuşkusuz sadece Pentagon'daki NATO generalleri değildir. Ecevit Washington'a giden yolda uğradığı Brüksel duruşunda AET yetkililerine de sağlam ve inandırıcı güvenceler vermeye çalışmıştır. Bu konuda kendisi için başarılı sayılabilecek sonuçlara ulaştığı Türkiye'ye dönüşünde açıkça belli etmekten çekinmemiştir. Daha da önemlisi Başbakan, ABD'de en dikkat çeken görüşmelerini Amerikan tekel sermayesinin temsilcileriyle yapmıştır. Silahlanma yarışını patronların merkezi Washington'dan, uluslararası mali sermayenin merkezi New York'a sıçrayan Ecevit, burada büyük banka ve iş çevrelerinden önemli sözler alarak Türkiye'ye dönmüştür. Sadece bu sözler bile, Ecevit hükümeti için, yerli işbirlikçi sermayenin bir alkış fırtınası koparmasına yetmiştir.

HESAP NE?

Ecevit hükümetinin, yönü artık açıkça ortaya çıkan dış politika doğrultusu, herşeyden önce, ülke içindeki iktidarı sağlamlaştırmak için, emperyalist merkezlerle ilişkilerinin düzenlenmesini bekleyen telkeli büyük sermayenin desteğine dayanmaya çalışıldığı göstermektedir. NATO'nun ve diğer emperyalist merkezlerin temize çıkarılmasıyla, ülkemizin bağımsızlığından yana olan gücünün sesinin yoğun bir propaganda gürlütiyle bastırılacağı, yeni bağımlılık planlarının işçi sınıfına ve emekçi kitlelere hoş gösterilebileceği umulmaktadır.

Bununla birlikte, NATO merkezlerinin desteğine dayanmak için sürdürülen yarışın, önemli bir ikinci amacının daha olduğunu unutmamak gerekir. Bu yarış, Türkiye'nin Yunanistan'la arasındaki sorunların çözümünde emperyalist merkezlerin desteğini kendilerine almaya yöneliktir. Gerek Türkiye'nin gerek Yunanistan'ın yöneti-

ci çevreleri, uzun süredir, birbirlerine karşı emperyalizmin en güçlü odaklarının desteğine bel bağlayan bir politikayı sürdürmektedirler. 1974'te Türkiye'nin Kıbrıs'ı askeri müdahalesinden sonra, ABD'nin, Kıbrıs'ın bağımsızlığından yana gözlemlenmek ve Ada'ya NATO merkezlerinde planlanmış bir sözde "banası" empoze edilebilmesi için yürürlüğe koyduğu silah ambargosu, bu yarışta dengeli beğirgin bir biçimde Yunanistan lehine çevirmiştir. Ecevit hükümetinin, Amerikan silah ambargosunun kaldırılması, bunun için de NATO'nun silahlanma yarışını patronlarının desteğini kazanılması için giriştiği yoğun çabalar, Yunanistan'ın elindeki kozları geri alma amacına yöneliktir.

EMPERYALİZM NİKAH TAZELEMİK İSTİYOR

Şimdi Türkiye'ye uygulanan silah ambargosunu kaldırma teferberliğine giren NATO merkezleri, bu girişimlerinin haklılığına Yunanistan'daki işbirlikçi güçleri yoğun edilebilmesi için de yoğun bir propaganda başlatmışlardır. NATO merkezleri, Yunanistan'daki antisovyet, millitrist çevrelerin eline saz mazeret dilekçesini sıkıştırmaaktadırlar: Türkiye'ye uygulanan Amerikan silah ambargosu sürdürüldüğü takdirde, "Sovyet tehdidi" Yunanistan'ın yarıbağsa gelecektir. NATO Başkomutanı Haig, ABD Temsilciler Meclisi'nin Silahlı Hizmetler Alt Komisyonu'ndaki konuşmasında, bu yeni propaganda silahını şu sözlerle dile getirmiştir:

"Yunanlıların bacas ve önemli bir konu olan ambargonun kaldırılmasına karşı tepki göstercekleri bilinmektedir. Ancak, Sovyet silahlarıyla donatılmış güçleri komşulu yapmakta, bu ambargonun kaldırılmasına önem vermedikleri. ABD'nin yönetimi, iki ülke arasında bir ayrım yapmadan ambargonun kaldırılması kararını almıştır.

Böylece NATO merkezlerinin, NATO'nun güneydoğu kanadının güçlendirilmesinden neyi amaçladıkları da ortaya çıkmaktadır. NATO merkezlerinin amacı, Türkiye'yi ve Yunanistan'ı geçmişte olduğu gibi yeniden güçlü antikomünist, antisovyet ittifaklarıyla bağlamak. Bu, doğrudan doğruya, başta Pentagon olmak üzere NATO kurumlarının, yumuşama sürecini tersine çevirmek, silahlanma yarışını kurbaklamak, soğuk savaş dönemini geri getirmek için son yıllarda yoğunlaşan girişimlerinin bir devamı niteliğindedir. Şimdi sıra, silah ambargosunun, Yunanistan'ın da tepkisini çekmeyecek biçimde kaldırılmasını sağlayacak bir "orta yol"un bulunmasına gelmiştir. Carter yönetiminin, "ambargo şartlı kaldırma" gibi böyle bir yolu aramak için seferber olduğunu ilişkin haberler gelmeye başlamıştır.

NATO'nun bu planlarına yeşil ışık yakılması, ülkemizin emperyalizme bağımlılığının daha da güçlendirilmesinden başka sonuç veremeyecektir. Ecevit hükümetinin, ulusal çıkarlardan yana gösterilecek istenen politika, tam tersine, ulusal çıkarlarımızdan emperyalizme yeni ödünler verilmesine yol açacak niteliktedir. Bu politikanın etkileştirilmesi görevi, işçi sınıfının yanında, tüm emekçi kitlelere, içtenlikle ulusal bağımsızlıktan yana olan tüm yurttaşlarımıza düşmektedir.

vit'in dış temaslarına ilişkin demeci

HAFTANIN SONUNDA BASINA BİR DEMECİ VERDİ. BU DEMECİN "BAZI" BÖLÜMLERİ BASINDA YER ALMADI. BORAN'IN DEMECİNİN TAM METNİNİ SUNUYORUZ

konusu arka plana itilmiştir.

"Ecevit hükümetinin dış politika çizgisi bugüne dek gösterdiği titizlikle terk etmemlidir. Hem "ambargo kalksa da, kalkmasa da Türkiye'nin NATO içindeki yeri ve politikası değişecek, ulusal savunma kavramı ve stratejisi oluşturulacak ve uygulanacak" demek, hem de ambargonun kalkmasında bu denli ısrar etmek tutarı ve inandırıcı bir politika değildir. Ecevit ulusal savunma politikasında ulusal çıkarlara göre yeniden gözden geçirilmesi ve düzenlenmesi konusunda söylediklerini yerine getirmelidir. NATO'dan çıkmadıkça, iltisap anlaşmalar ve üsler ortadan kaldırılmadıkça, yurt savunmasına müharas ulusal bir savunma politikası oluşturulması ve uygulanması gerçekten mümkün olmamakla beraber, görelî olarak daha bağımsız bir dış politika doğrultusunda hükümet her ne adım atabileceksa daha fazla vakit geçirtmeden atmalıdır. Oysa bugünkü gidış, daha bağımsız hareket etme iddialarına rağmen, sonuçta, ABD ve NATO ile daha bağımlı, daha bütünleşmiş bir konuma doğru gidmiştir. İzlenmekte olan yolun varacağı nokta, askeri, ekonomik ve inali "yardım" adı altındaki bağlarla Türkiye'nin bağımlılığı ilişkilerinin daha da artması, Kıbrıs sorununun NATO çerçevesinde ABD'nin isteklerine göre düzenlenmesi olacaktır.

"Ayrıca, hem ulusal çıkarlara, hem dünya barışı gereklerine uygun olan detant konusunda da tutarlı bir çizgiyi sebatla izlemek, ABD'nin sögük, hatta sıcak savaş kıskırtıcılığına karşı koymak, detantın ödün vermemek gerekir. Buna ilişkin olarak, NATO zirvesinde Afrika'daki durum, Küba ile Sovyetler Birliği'nin konumu görüldüğü gibi Ecevit'in ne tavır aldığı ve ne söylediğini öğrenmek merak değerlidir."

Demirci olaylarının ardından:

KANLI KATİLLERİN DEMİRCİ PROVASI

Kamuoyu, Türkiye'nin doğu bölgesinde sahneye konan faşist tertiplerle meşgulken, Batı'da patlak veren Demirci olayları üzerinde yeterince durulmadı. Demirci olayları, yalnızca kanlı saldırılarına ulaştığı boyutlar açısından değil MHP iktidarının o günler söyledikleri ile gösterdiği "senkron" bakımından da ilginç özellikler sergilemektedir.

İŞARET VERİLİYOR

MHP'nin 26 Mayıs günü Erzurum'da düzenlediği mitingde, Başbuğ, faşizm özlemlerine "artık kendileri için şafağın sökmekte olduğunu" müjdeliyordu. Başbuğ ertesi gün "milleti aldatacaklarını sananların yakında geçeceği göreceklemini" belirtiyordu.

MHP şefi, partisinin Erzurum'da düzenlediği bölge temsilciler toplantısında da aynı sözleri tekrarlar, tahrikleri artırırken Demirci'de bir avuç faşist zorba, kan özlemlerini açıkça dile getiriyor. Başbuğlarının deyimi ile halka "gerçekleri göstermeye" başlıyorlardı. 27 Mayıs Cumartesi günü, 15 bin nüfuslu Demirci ilçesinde faşistler Malatya'daki oyunun bir benzerini sahneye koyuyor açıkça saldıyor, öldürüyor, ılerici bilinenlere ait ne varsa kırıp yığıyor, kelle istiyor.

Başbuğ'un "iktidar şafağı" müjdesi, beslemelerin böyle hareketle geçirmişti.

SALDIRILAR VE CİNAYET

TÖB-DER İlçe şubesi bugüne dek Eğitim Enstitüsüne öğretmen ve öğrencilere yönelik faşist saldırıları kinayesi ve savulcağı izni alınmış bir bildiri dağıtıyorlardı.

Olaylar bu bildiri dağıtımının faşist-

lerce engellenmek istenmesiyle başladı. Pazar yerinde bir grup faşist bildiri dağıtan öğretmen ve öğrencilere saldırdı. Bu saldırı sırasında, Yıldırım Kışar adı bir öğrenci, işlenerek öldürüldü.

İçişleri bakanı, Manisa Valisi ve savcı, faşist katillerin öldürdükleri öğrenciyi "kendilerinden" sisünü verdiklerini açıklamışlardı daha sonra. Bir milliyetçinin "Komünistler tarafından öldürüldüğü" yolundaki söylentilerle faşistler, içecekleri AP'ileri de kendi safına katmaya çalışıyorlardı.

Olayların ele başları kimler miydi? Demirci'de bu sorunun cevabını bilmeyen yok. Eğitim enstitüsü ile ilişkisi kesilen, ancak yeni atandığı göreve gitmekte direnen eski müdür Ali Güzel ile öğrencileri engelledikleri için okulla ilişkileri kesilen ama okuldan ayrılmamakta direnen 47 öğrenci idi olayların başını çeken. Bunlar düzenledikleri faşist saldırılarına bir "ıslak hareketi" sisünü verilebilmek için, olaylara kadınların da katıldığı görünümünü yaratmak istemişler, bu nedenle arkadaşlarının bir bölümünü kadın kılığında sokmuşlardı.

AP TAKVİYELİ SALDIRI

Faşistler önceden hazırladıkları senaryo uyarınca önce CHP'nin eski ve yeni ilçe başkanlarının evlerini taşlamışlar, sonra TÖB-DER binasına giderek burayı tahrip etmişlerdir.

İlçenin Manisa'ya, civar il ve ilçelere ulaşım zorluğu nedeni ile güvenlik kuvvetlerinin daha bir süre takviye alamayacağı hesaplanan faşistler, kendileri AP'lerden takviye olarak saldırmaları artmışlardır. Küçük bir jandarma müfrezası ile sayıları onu geçmeyen polis kadrosunun kendilerine engel olama-

Vatan

28 - NİSAN 1978 YIL 3 SAYI 54 HAFTA 158 VE SAYI 100
KURULUŞ YERİ: İSTANBUL, CUMHURİYET YOLU NO: 21 TEL: 375
SAYI VE YAYIN GÜNÜ: 28 NİSAN 1978 FİYAT: 100 KR. Sayı ve Sayı: 100 KR

Emile Kocayazıcı İktisatçı Eğitim Enstitüsü Müdürü Hacı KORKMAZ
Kız Öğrencilerimizin Başörtülerini Çıkartıp
HER YÖNDE HERİ KANLI OLAN DEMİRCİ İLÇESİNİ ÖZGÜR KILDI.
KIZ ÖĞRENCİLERİNİZİLE DEMİRCİ'Yİ KURTALAYIZ BEKLENTİSİZ

Diye Komut Verdi!...

Evleme Develme Yapma!
İlçemiz Belediyesi

Faşist gazete "galeyni manşetleri" atıyor

yaçağını da hesaplayan faşistler saldırdı gündemlerine daha sonra Eğitim Enstitüsünü, erkek öğrenci yurdunu, çeşitli konuları ve işyerlerini de almışlardır.

Daha sonra CHP binası ateşe verilmiş, binaya sığınan 50 kişi diri diri yakılmak istenmiştir. Faşistler bu arada bir yandan teklif getirerek "kelle istediklerini" ortaya atan sloganlar haykır-

ıyorlardı. Bu işi "şih" olarak tanımlanan "Abdi Bey"dir. Abdi Bey, Demirci'de faşistleri parasal olarak desteklemekte, her türlü gereksinimlerini karşılamaktadır.

YA DİĞERLERİ?

Demirci'de faşistlerin bir de "büyük şef"leri vardır. Bu kişi "şih" olarak tanımlanan "Abdi Bey"dir. Abdi Bey, Demirci'de faşistleri parasal olarak desteklemekte, her türlü gereksinimlerini karşılamaktadır.

Ayrıca MHP'li Cengizhan Erdem'in sahibi ve istihbarat şefi olduğu, kardeşi Cenap Erdem'in ise sorumlusu bulunduğu "milliyetçi Vatan" adlı gazete, faşistlerin Demirci'deki gözü kulağı ve sözcüsidir. Gazete, hakırcılık görevini layıkıyla yerine getirmek için akla hayale gelmeyen yolları uygulamakta, halkı böyle tahrike çalışmaktadır. Nitekim, gazete, olaylar sırasında kültürcülüğü gördüğü için ilçe savcılığı tarafından mahkemeye verilmiştir.

Ancak Demirci'de herşey bitmemiştir, MC döneminde yasa dışı yollarla Eğitim Enstitüsüne alınan, CHP hükümeti döneminde ise Danıştay kararına rağmen okulla ilişkileri kesilmeyen 500'e yakın faşist ve "sempatizan" vardır ortada. Bir ilçe müdürü vardır, halk eğitim merkezi müdürü vardır. Akıl hocaları, para babaları ve "şih Abdi Bey" vardır. Tabii biraz da Türkiye'de "milli birlik ve beraberlik adına işbaşında bulunan CHP hükümeti vardır.

Artık yeter...

Şimdiye kadar yitmiş kere, milyon kere anlattık, anlamadınız, artık anlatmayacağız... Bundan sonrası esamizin ulaşmadığı yere kurşunumuzu ulaştıracağız...

- YAŞANAN ÇUKUÇU GENCİK SANLI İ. T. O. MÜCADELESİ
- KAHROLSUN KOMÜNİST - İKTİDAR İŞBİRLİĞİ
- BELAM ÇUKUÇU İ. T. O. 'VE

ÇUKUÇU GENÇLİK

Bu adamları artık tanıyın

Türkiye'deki faşist çeteleri, sermaye beslemesi azgın saldırganları "aldatılmış savulcu gençler", "MC'ye kanan masum yavrular" olarak görmek ve göstermek isteyenler var. Bir ara CHP iktidarının yetkili ağzları da bu çeteleri böyle tanıtmıştı.

Ancak ortada somut gerçekler de var. İstanbul Teknik Üniversitesi'nde "Ulkuçüler" tarafından dağıtılan bir bildiriyi hep birlikte okuyalım. Bildirinin son cümleleri aynen şöyle:

"Şimdiye kadar yitmiş kere, milyon kere anlattık, anlamadınız, artık anlatmayacağız... Bundan sonrası esamizin ulaşmadığı yere kurşunumuzu ulaştıracağız."

Bu kadar açık, cinayet tutkularını bu kadar açık dile getiriyorlar. Daha ne duruyor! Ulkuçülerin, bu faşist çetelerin üzerine yürümek için daha ne bekliyor! Ama belki de bir "akıllı" taktik sökonusu. Ne diyorlar: "esamizin ulaşmadığı yere kurşunumuzu ulaştıracağız". O halde bunların silaha sarılmalarını önlemek, cinayet işlemlerini önlemek için acaba "seslerini duurma" olanakları mı tanınmaz?

Kim bilir, belki böyle düşünmeler de vardır.

Demirci büyük tehlike atlattı

GERİLEYEN DEMOKRATLAR MI, GELİŞEN SOSYALİSTLER Mİ?

VEDAT YENİÇERİ

Bugün Türkiye'de kimileri, demokratların komünuna ilişkin ortak bir kanıya sahiptirler. Bugün Türkiye'de "demokratların gerilediği" söyleniyor. Bu, demokratların dün "daha ileri" oldukları yargısını içerir. Gerilemenin ya da ilerlemenin kotası ise, hiç kuşkusuz işçilerin politik hareketi karşısındaki tavardır. Dün demokratlar işçi sınıfının politik hareketinin yanındaydılar, onu destekliyorlardı. Daha da öte, işçi sınıfının politik hareketinin içindeydiler. Bugün ise işçi sınıfının politik hareketi ile demokratlar arasında böyle bir birliğin kurulduğundan söz etmek olumsuz. Ancak bunun nedenlerini de açıklamak gerekiyor. Nedenlerin açıklanmasında, en başta işçi sınıfının politik hareketinin dünkü ve bugünkü konumunu ele almak gerekiyor.

"DEMOKRAT İDEOLOJİ" NİN ÖZÜ

Bundan da önce, demokrat düşüncesinin özellikleri konusunda belirgin bazı noktalar vurgulanmak zorunluluğu var. Burjuva ideolojisi, kendi içinde, şu ya da bu noktada farklılıklar gösterir. Örneğin demokrat bilinç de, faşist ideoloji de son tahlilde burjuva ideolojisidir. O halde burada önce, demokrat düşüncesinin, demokrat bilincin ayırdedici yanları üzerinde durmak gerekiyor.

Tarihsel materyalizme göre, her yeni üretim biçimi, kendine özgü üst yapısını oluşturur. Burjuvazi, kendi ekonomik gelişimine uygun bir politik, düşünsel üst yapıyı da kurmak zorundadır. İşte burjuvazinin, kendi iktisadi gelişimine engel teşkil eden gerici güçlere karşı mücadele eden düşünce biçimi, demokrat bilinci. Demokrat bilincin, özünde, toplumun yararları içinde kalmak.

Hiç kuşkusuz demokratlar kapitalist topluma karşı oldukları, sosyalizmden yana çıktıkları söylenir kimi zaman. Ama hem böyle yapıp, hem de bilimsel sosyalizmin temel ve evrensel ilkelerine, mücadeleye anlayışını ve yöntemlerini çoğunlukla yabancı hatta karşı çıktıkları da bir gerçektir. Kapitalizmi yıkacak, sosyalizmi kuracak olan işçi sınıfının eylem kılavuzuna, onun teorik ve pratik ilkelerine karşı olmak, nesnel olarak kapitalizmin sürmesinden yana olmak demektir. Ve burada önel iddialar değil, nesnel gerçekler geçerlidir.

Ancak bu genel ve geçerli nitelendirmeye karşın, tarihin akışı kavrayan demokratların gösterebildikleri ayrıcalığı da unutmamak gerekir. Demokrat ideolojinin özü, burjuva niteliği bir yana, tarihin akışını kavrayabilen demokratlar, işçi sınıfının mücadelesinin yanında yer alırlar.

Bu noktadan sonra, bilimsel sosyalizmin teorik ve pratik gelişimine ve bunun demokratlarla olan ilişkisine sıra gelir.

GELİŞME SÜRECİNDE NETLEŞME

Bilimsel sosyalist ideoloji, 24 saatte oluşup "bitmez". Tarihsel gelişme ile birlikte, sürekli olarak gelişir, zenginleşir. Bilimsel sosyalizmin kurucuları Marks

ve Engels'in düşünceleri de bir süreç içerisinde olgunluğa ulaştı. Örneğin 1844'lere kadar kapitalizmin genel gözlemine dayanan düşünceler, zamanla ve pratik içinde gelişti. Ve bir Paris Komünü deneyiminin yaşanması sonucunda proletaryaya diktatörlüğü ve devlet konusundaki düşünceler tam bir netliğe kavuştu. Daha sonra, kapitalizmin emperyalizm döneminde yaşanan Lenin, yine politik deneyimlerden kalkarak yeni mücadele yöntemlerini, yeni değerlendirmeleri geliştirdi.

Nasıl ki sosyalist ideoloji genel olarak evrimleşerek ve bir süreç içerisinde gelişirse, somut bir ülkede, bilimsel sosyalizmin değişmez ana ilkelerinin ülkenin koşullarına nasıl uygulanacağını ortaya çıkması da bir süreç işidir. Özel bir süreç sonucudur.

Bu karmaşık sürecin başlarması, karışıklık, muğlaklık egemen olabilir. Üstelik bundan kaçınılmaz. Başlangıçta sosyalist harekette, "sosyalist ideoloji" adında demokrat bilincin egemen olabilir. Başlangıç sürecindeki bu ideolojik çakışma, pratikte demokratlarla sosyalistlerin birlikteliğini, ayırdmazlığına da beraberinde getirir. Demokratlar ve sosyalistler, aynı ideoloji adını, istelik aynı örgütün çatısı altında bir arada bulunabilirler.

Teorik ve pratik gelişmeler sonucunda; bir başka deyişle bir yandan sosyalist teorinin giderek özümsemesi, öte yandan pratik politik deneyimler sonucunda sosyalistlerle demokratlar arasındaki farklılıklar ortaya çıkmaya başlar. Sosyalist ideolojiyi özümseyenler, hareketi nitelikli olarak değiştirmeye zorlar. Böylece ayrışma daha da hızlanır. Zaman zaman çatışmalar da beraberinde gelir.

Temel sınıfların mücadele ettiği toplumlarda, özünde aynı ideolojilere sahip iki hareket sürekli ve hiç "bozuşmadan" uzlaşacağı, birlikte hareket edeceğini düşünmek, sosyalizmden hiçbir şey anlamamak demektir. Demokrat bilincin ile sosyalist bilincin arasındaki farklılık ayrı şeydir; demokratlarla sosyalistler arasında birliğin sağlanması çabaları ayrı şeydir. Bu nedenle harekette, "birlik, aynı zamanda mücadele demektir".

TÜRKİYE'DE AYRIŞMA SÜRECİ

Sosyalist teorinin gelişmesi, sosyalistlerle demokratların ayrışması, çatışma ve birlik, harekette çeşitli evreleri oluşturur. Genel yönelim, harekette insiyatifin genel olarak demokratların elinde bulunduğu evrelerden, insiyatifin sosyalistlerin ele geçirdiği evrelere doğrudur.

Bu süreç 1961-71 TIP hareketinde de yaşanmıştır. 1961'den sonra, TIP hareketi içinde demokrat düşüncesi ile sosyalist düşünce birlikte varolmuş bir süreç. Ancak politik mücadelenin, teorik gelişiminin hızla dönmüş olduğu, olgunlaştığı bilimsel sosyalistler, insiyatif ele geçirmişlerdir. Bu nedenle Türkiye İşçi Partisi'nin 1970 yılındaki Dördüncü Büyük Kongresi, Türkiye sosyalist hareketinde önemli bir kilometre taşı olmuştur. Hızla gerçek temellerine oturmuş ve başlayan sosyalist hareket, bu kon-

TÜRKİYE'DE BUGÜN DEMOKRATLARLA BİLİMSEL SOSYALİSTLERİN, DEMOKRAT BİLİNCİ İLE SOSYALİST BİLİNCİN ARASINDA ÇEKİLEN BULANIKLIK PERDESİNİN BÜTÜNÜ İLE AŞILDIGINI SÖYLEMEK MÜMKÜN DEĞİL. AYRIŞMA SÜRECİ BUGÜN DE SÜRÜYOR. AYRIŞMA SÜRECİNDE "KATALİZÖR" İŞLEVİNİ BUGÜN DE BİLİMSEL SOSYALİST ÖRGÜT, ESKİSİNDEN DE GÜÇLÜ BİÇİMDE SÜRDÜRÜYOR. BU AYRIŞMA, PRATİK HEDEFLERDE, SOMUT HEDEFLERDE KURULACAK BİRLİĞİN DE TOHURLARINI İÇERİYOR. BU NEDENLE, SOSYALİSTLERLE DEMOKRATLAR ARASINDAKİ TARTIŞMALARIN ÇEKİNMEMEK, TERSİNE BUNU SAĞLIKLI BİR BİRLİĞİN TEMELİ OLARAK GÖRMEK GEREKİYOR.

gre ile netleşme sürecinde önemli bir adım atmıştır.

Türkiye'de bugün demokratlarla bilimsel sosyalistlerin, demokrat bilincin ile sosyalist bilincin arasında çekilen bulanıklık perdesinin bütününü ile aşıldığını söylemek mümkün değil. Ayrışma süreci bugün de sürüyor. Ayrışma sürecinde "katalizör" işlevini bugün de bilimsel sosyalist örgüt, eskisinden de güçlü biçimde sürdürüyor. Bu ayrışma, pratik eylemlerde, somut hedeflerde kurulacak birliğin de tohumlarını içinde taşıyor. Bu nedenle, sosyalistlerle demokratlar arasındaki tartışmaların çekinmemek, tersine bunu sağlıklı bir birliğin temeli olarak görmek gerekiyor.

SOSYALİZMİN DAMGASI OLMADAN

Genel olarak demokratların en belirgin özelliklerinden biri de kitlelerin kendinden sürüklenmeleri, kitlelerin kendilerinin taleplerini dile getirememeleridir. Ancak ilişki karşılıklıdır. Kitlelerin birliği ve taleplerinin yüklenmesi, onların peşinden sürüklenen demokratların da değişimini sağlar. Onları sosyalizme doğru yaklaştırır.

"Yaklaştırır"; çünkü demokratların, demokrat bilincin kendi başına ele alınmadığı en büyük yetersizliği, güncel mücadeleyi, bugünkü somut hedefleri ilerletmeye uzanan bir perspektif içinde görememeleri, daha sonraki hedeflere aradıkları bağları kuramamalarıdır. Bu yetenek, yalnızca ve yalnızca sosyalist harekette özgüdür. Bu nedenle, demokratlarla

birlikte mücadelede, bilimsel sosyalistlerin insiyatifini keskinlikle elden kaçırmamaları, "yaygınlaşım" sährine aldanıp, dahayaygın olan adına, yetersiz olana ödün vermemeleri gerekir.

GERİLEYEN DEMOKRATLAR MI?

Bütün bu söylenenlerden sonra soruyu yeniden sormak mümkün: Bugün gerileyen demokratlar mı, yoksa gelişen sosyalistler mi var?

Hiç kuşkusuz, egemen olgu, sosyalist hareketin, sosyalist ideolojinin gelişmesidir. Demokratların "gerilemesi"nin bugünkü nedeni, bilimsel sosyalist teori ve pratiğin bugün ulaştığı düzeydir. Özüyle, demokratlar gerilemiyorlar. Sosyalist hareket ve ideolojinin bugün ulaştığı düzeyde göre geride kaldılar. Düne göre değil.

Tarihsel gelişim içinde kıyaslanacak olursa, en basit demokratik istemler bugün geniş yığınlara malolmuştur. Burjuva partileri bile bu demokratik talepleri repertuarlarına almak zorunda kalmışlardır. Bugün, sosyalist hareketin demokratları yeniden uyandırması, kendilerini yenilemeleri, yeniden ilerlemelerini sağlamsun yolu, bugünün sorunlarını, geniş kitlelere mal etmesidir.

Bir başka deyişle, sosyalist hareketin güçlenmesi, "sokaktaki adama varlığını" hissettirmesi, onun güvenini kazanması, bugün geride bekleyen demokratları da derinden etkileyecektir. İşçi sınıfı partisinin aydınlatıldığı yolda yürüten yığınların gücü ve hareketliliği, demokratları yeni bir uyanışa, silkinişe zorlayacaktır.

Arjantin: Süngüler gölgesinde futbol, futbolun gölgesinde sorunlar

TÜM GÖZLER ARJANTIN'E ÇEVİLDİ. GÖZLER, BİR MEŞİN YUVARLAGI İZLİYOR. ARKADAŞIMIZ GÖKALP KAYA'NIN HAZIRLADIĞI YAZI DİZİSİ, ARJANTIN'DE KRAMPONLARIN, TOPLARIN, STADLARIN ARDINDAKİ GERÇEKLERİ ANLATIYOR.

GÖKALP KAYA

Dünya Kupası Futbol maçlarının başlamasıyla milyonları dikkati Arjantin üzerinde toplandı. Tartışılan sadece futbol değil. Maçların yapıldığı ülkenin politik durumu da Dünya Kupası nedeniyle artan bir ilgi görüyor.

Arjantin kupayı kazanabilir. Arjantin halkı kupayı kazandı için haklı bir sevinç duyacaktır. Kaybetmeleri halinde üzülmeleri de doğal. Futbolda sonuç ne olursa olsun Arjantin halkının sorunları ve politik durumunun sürekli hareketliliği bu sonuçla değişmeyecek. Dikkatlerin Dünya Kupası nedeniyle Arjantin üzerinde toplandığı bir sırada ülkenin sosyo-ekonomik, politik koşullarını, sorunlarını incelemek gerçekten önemli ve yararlı olacak.

Arjantin politik yaşamı üzerine çok şeyler söyleniyor. Peron'un dönüş öncesi ve ökmü sonrası için söylenenler, politik yaşamın kronik istikrarlılığını açıklamakta yeterli değil. Çünkü utunulan bir nokta var; Arjantin'de mücadele ve deneyimli bir işçi hareketinin varlığı, bu hareketin kendi yetersizlikleri ve askeri cuntanın baskı yasalarına rağmen yılmadan, hatta bölünmeden bu diktatörlük ülkesinde sınıf çıkarları için mücadeleyi sürdürmesi. Bu nedenle, Arjantin'de yönetimde askerler var. Askerler faşisttir. Pinochet örneğinde olduğu gibisinden çözümler, Isabel Peron dönemünün büyüyen ülke sorunları karşısında yetersizlikleri ve artan "şiddet" olaylarının askeri darbeyi kaçınılmaz hale getirdiği gibi gönliser, durumu yeterince açıklayamıyor. Çünkü, bu yaklaşımlar nedenler üzerinde durmuyor, yapsal olan sorunların özünü açıklamıyor. Arjantin'in bugünkü konumunu ve sorunlarını mücadelenin nedenlerini anlayabilmek için Arjantin'in toplumsal ve politik yaşam tarihine kısa da olsa bir göz atmak gerekir.

BAĞIMLI KAPİTALİST GELİŞME

Sorunların temelinde geri ve emperyalizme bağımlı bir kapitalist gelişme yatmaktadır. Arjantin ekonomisi sürekli olarak bir sermaye birikimi bunalımını içinde.

Arjantin toplumsal yapısının ilk özelliği tarımda toprak mülkiyetinin giderek yoğunlaşan bir oligarşinin, landfundistlerin egemenliğine yol açması. Bu yapı, üretimde verimliliği, çok düşük tutuyor. Elli yıl öncesinin düzeyinde. Öte yandan Arjantin'de gelişen bir kapitalizm de söz konusudur. 1930'lara kadar Arjantin'de kapitalizmin gelişmesinin temelinde üç etken yatmaktadır: birincisi, tarım kesiminin (tahıl, et, yün) ihracat olmaları; ikincisi, önemli miktarda Avrupa kökenli göçücü akını (1860 ile 1930 arasında 6 milyon İtalyan, İspanyol ve Yahudi göçmen) ve üçüncü olarak, başta İngiltere olmak üzere, emperyalist merkezlerindeki sermaye yatırımları. 1930 sonrasında gıda ve tekstil sanayine dayalı bir iç burjuvazi güçleniyor. 1910'lu yıllarda Arjantin'in tüm tüketim malları gereksiniminin % 40'ini

Futbolun unutturduklarını hatırlatalım

halat ile karşılanırken, bu oran 1939'da % 28'e düşer.

Bu süreç içinde belirtilmesi gereken tarım ve hayvancılıkta stagnasyonun, sanayinin yalnızca büyümesini değil işleyişini bile çok güçleştirdiği. Sanayi, yatırım malları, yakıt (enerji), yarı-ışlenmiş mallar ve teknolojiye gereksinimiyor. Bunların ithali ise ihracatın 4/5'ini sağlayan tarım ve hayvan ürünleri ihracı ile gerçekleştirilecek. Latifundalardaki verimliliğin çok düşük oluşu sürekli bir dış borçlanmaya yol açmakta. Dış borçlanma artarken, toprakta olduğu gibi sanayide de bir temerküz, sözkonusu. Tarımdan farklı ve daha vahim olarak bu süreç, çokuluslu şirketlerin kontrolünde işletmeler aracılığı ile gelişiyor. İktidar blokunun yönetici kesiminin büyük toprak sahipleri olduğu 1930-40 yılları, emperyalizmin Arjantin'i iyice bağımlı kıldığı bir dönemdir. Merkez Bankası, et sanayi, demiryolları, deniz yolları, İngiliz ve Amerikan kontrolüne geçer. Bu on yıllık dönem bugün Arjantin'de "on yıllık rezalet dönemi" olarak anılıyor. Sürekli bir politik skandal ortamı, hileli seçimler ve devlet dairelerinde her türlü bozukluklar bu dönemin başlıca özellikleridir.

ASKERİ MÜDAHALELERİN KAYNAĞI: EKONOMİK YAPI

Arjantin'in politik ve ekonomik hayatından sonraki yıllarda önemli rol oynayacak başka bir konu da yine bu dönemde ortaya çıkar. Sanayinin gelişmeye başlamasıyla 1930'lardan itibaren kırsal göç hızlanır ve sanayi proletaryası büyük ölçüde kırsaldan kopup gelen bu kesimden oluşur. Bu süreç göyleniş hızlandırıcı, kırsal nüfusun toplam nüfusa oranı 1914'te % 50 iken 1947'de % 30'a düşmektedir.

1930 yılı, Arjantin'in gerçekten sivil olan son hükümetinin, Hipolito Yrigoyen hükümetinin askeri bir darbe ile devrildiği yıldır aynı zamanda. Egemen sınıfların ağırlıklı bölümü toprak oligarşisi, ülkede gelişmeyi kontrol edebilmek için darbeye başvurmuştur. Oligarşinin "öcü" olarak kullandığı neden ise ülke-

de "komünist tehlikenin" tehdit eder hale gelmesidir. Yönetime el koyan askerler arasında ise çeşitli görüşler gelişmektedir. Bir yanda faşizmden esinlenen korporatist bir örgütlenme biçimi önerenler varken, statü quo'nun devamını sağlayacak "milliyetçi cephe" en geniş taraftar tabanı bulmaktadır. Ancak, ülkenin enerji kaynaklarını devlet kontrolüne alma gibi bazı görüşlerde belirli askeri çevrelere oryantasyona başlamıştır. Burada önemli bir olguya tekrar dönmekte yarar bulunmaktadır. Ülkede sermaye birikimi bunalımı ve iç (ulusal) sermayenin ülkede yönetime ağırlık koyarak, yabancı şirketler karşısında, ekonomiyi yene verecek durumda olmadığını söylemiştir. Bu durum karşısında yabancı sermaye yanında, üretken sanayiye yönelebilecek tek kuruluş Devlet'in kendisi olarak ortaya çıkmaktadır. Bu yanda atılan adımların gerisinde ise askerlerin belli bir kesimi yer alıyor. Böylece ülkede sanayi ile askerler arasında organik bir bağın mevcudiyetinin yapsal bir sorun olarak doğup, geliştiği ve oldukça uzun bir geçmişe dayandığı ortaya çıkar. Askerlerin bundan sonra, sık sık Arjantin politik yaşamına darbelerle müdahaleleri görüldüğü gibi, rastlantısal değil, yapsal bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

PERONİZM NASIL DOĞDU?

Juan Domingo Peron ismi de ilk olarak bu dönemlerde duyulur. O zamanlar genç bir subay olan ve faşist İtalya'daki bir stajdan yeni dönen Juan Peron 4 Haziran 1943'te gerçekleşen yeni bir askeri darbeye önemli rol oynar. Çalışma Bakanlığını eline geçtikten sonra yurtergal 1948'de 189 olmuş, fakat aynı zamanda iktidare gösterge 287 yıl bulmuştu. Ücretli izin ve seki saatlik işgünü bu dönemde yasalar. Ancak, Peron, bir yandan da burjuvazyeye gelişen sendikal hareketten korkmamalarını, asıl "öğütlenmemiş" ve dolayısıyla kapitalist düzenle "bütünleşmeyen" işçi sınıfının tehlikeli olacağını söylüyordu.

(Haftaya: "Peronizmin Çıkması")

Akel: "Kıbrıs Rumları ve Türkleri arasında dostluk yeniden kurulmalıdır"

Kıbrıs Emekçi Halkın Ücretli Partisi (AKEL)'nin 14. Kongresi 26-28 Mayıs tarihlerinde Lafkoçe'de yapıldı. Parti'nin gelişmesinin ve önündeki görevlerin ayrıntılı olarak ele alındığı Kongre'de, Kıbrıs'taki Türk ve Rum toplumları arasındaki ilişkiler sorununa da önemli bir yer verildi. Merkez Komitesi tarafından Kongre'ye sunulan tezlerde, Kıbrıs Türk toplumunun durumuna değinildiği gibi, Kıbrıs bunalımının ortaya çıkmasında, Kıbrıs Türk toplumuna karşı olumlu bir yaklaşım sağlanamamasının etkileri üzerinde özellikle duruldu.

AKEL Merkez Komitesi'nin tezlerinde, 1974 Sampson darbesinden ve onu izleyen Türkiye'nin askeri müdahalesinden önce Kıbrıs sorununun toplumlar arası görüşmelerle çözümlenmediğine dikkat çekildi. Daha sonra, soruna toplumlararası görüşmelerle bir çözüm bulunamamasına neden olan etkenlerle ilgili değerlendirmeler yer verildi. Merkez Komitesi Tezler'inde şöyle deniyordu: "Birinci etken olarak, Amerikan emperyalizminin yıllardan beri her fırsat kollayarak Ada'yı bölmek ve bir NATO üssü haline getirmek için sürdürdüğü yıkıcı faaliyetleri dikkate almak gerekir.

"İkinci önemli etken ise, Yunan cuntası tarafından halkımıza karşı oynanan iki yüzüklü oyundur. Cunta, bir yandan dünya kamuoyunu yanıltmak için Kıbrıs'ta

AKEL MERKEZ KOMİTESİ TEZLERİNDE, HÜKÜMET TARAFINDAN KIBRIS TÜRK TOPLUMUNA OLUMLU BİR YAKLAŞIM SAĞLANAMAMIŞ OLMASININ, ADA'DA BUNALIMIN ORTAYA ÇIKMASINDAKİ BAŞLICA ETKENLERDEN BİRİ OLDUĞU BELİRTİLDİ. İKİ TOPLUM ARASINDAKİ DOSTLUK VE İŞBİRLİĞİNİN KURULMASI, KIBRIS'TAKİ ANTI-EMPERYALİST MÜCADELENİN GÜÇLENDİRİLMESİ YOLUNDAKİ EN ÖNEMLİ ADIMLARDAN BİRİ OLARAK NİTELİNDİ.

ns'min bağımsızlığından dem vururken, diğer yandan da Enosis'i hareketi kışkırtmış, yıkıcı ve Makarios aleyhtar eylemleri finanse ederek bizzat yönetmiştir."

AKEL Merkez Komitesi, Kıbrıs sorunu 1974'ten önce toplumlararası görüşmeler yoluyla bir çözüm bulunamamasının üçüncü temel nedeni olarak Türkiye'nin ve Kıbrıs Türk yönetiminin oynadığı olumsuz rolü de değinerek şöyle dedi: "Gerici Kıbrıs Türk yönetimi, İngiliz sömürgeciliği döneminden bu yana Ada'nın taksimi ve Türklerle Rumların barış içinde birarada yaşamasının olumsuz olduğu görüşünü sürdürmüştür."

Makarios'un 1968'te ilan ettiği bağımsızlık çizgisinin, Enosis'çilerin ve terörizin baskısı altında yine Kıbrıs Rum yönetimi tarafından ihlal edildiği

belirtilen AKEL Merkez Komitesi tezlerinde, daha sonra şöyle devam edildi:

"Sorunun temelinde yatan başlıca nedenlerden biri de, Parti'mizin ve diğer sol örgütlerin ısrarlı önerilerine ve cabalarına rağmen, devletin Kıbrıs Türklerine yaklaşım göstermemiş olmasıdır. İç cephemizin ve halkımızın anti-emperyalist mücadelesinin güçlendirilmesi yolunda en önemli adım, Kıbrıs Rumları ve Türkleri arasında dostluk ve işbirliğinin geliştirilmesi yönünde pratik önlemler alarak, devletin ve halkın Kıbrıs'lı Türk yurttaşlarımızı yaklaştırmalarıdır."

AKEL Merkez Komitesi, Kıbrıs'lı Türklerin bugün çok yönlü bir baskı ve sömürü altında bulunduğunu belirtti. Bu baskı ve sömürün, Ada'nın Türk kesi-

mindeki kuvvetlerden olduğu kadar, "EOKA-B'nin terdelli terörist Türk örgütü TMT'den geldiği" belirtildi. Türk toplumunun içinde bulunduğu sefil durumdaki sadece bazı çıkarıcı spekülasyonların yazıldığı hatırlatıldıktan sonra, Kıbrıs'taki askeri müdahalenin sona erdirilmesinin ve barışçı, demokratik bir çözümlenmesinin tüm Kıbrıs'lıların çıkarına olacağı dile getirildi.

AKEL Merkez Komitesi, Tezler'inin "Kıbrıs'lı Türklerle ilgili olan bölümünü şöyle tamamladı:

"Kıbrıs Türk ve Rum toplumları arasında yaklaşma kolay olmayacaktır. Faşistler, sövenistler ve Kıbrıs'ın düşmanları, suç işleyerek, kan dökerek, işgal ve zulümle iki toplum arasında uçurum yaratmaya çalışmaktadırlar. Fakat bunların sorumluluğu halka alt değildir. Bu suçlar, dışımanın kolları ve paralı ajanları tarafından işlenmektedir. Rum olsun Türk olsun, halk, yapıları yanında değildir. Bu nedenle yaklaşma için ortak bir zemin mevcuttur. Ama zaman alacak, büyük çabalar ve özveri gerektirecektir.

"AKEK'in 14. Kongresi Kısısından Kıbrıs Türk halkına ve özellikle emekçi halkına gönderdiğimiz mesaj, bir dostluk, karışıklı anlayış ve ortak düşmana, emperyalizme ve yabancı işgale karşı mücadeleye işbirliği mesajıdır."

Savak: Ülke dışına uzanan kanlı eller

Austurya'da Viyana, Graz, Innsbruck ve Loeben'deki İran öğrenci kuruluşlarının toplantılarında bala yerel siyasi polis görevlileri bulunmaktadırlar. Öğrenciler buna karşı çıktıklarında ise, örneğin Viyana'da derneğin kapatılması ile cevap verilirken, 60'lı yıllar sonlarında faşist 'Pan-Iranist'lerin toplantılarına 'dost'ça göz yumulmuştur. Avusturya dışından gelen ilericiler İran'lılardan, grişte, yerel ve sınır polisi, İran büyükelçiliğinin iznini göstermelerini istemektedir.

Stern Dergisi (1977 Sayı 23)'e göre, "Federal Alman Devlet güvenlik görevlileri, 50 den fazla çıkışı SAVAK Tahran merkezine kaydedip lettiler..." ve bu yalnız 1976'daki... Anayasa Koruma 'Verfassungsschutz' örgütünün hemen arkalarından ittiği istihbarat sayesinde, bu kişiler başlarına ne geldiğini ise az çok detaylıca kestirebiliyoruz.

1969 Ağustosunda öğrenimini tamamlamaya irremekte olduğu isteyen İran'lı öğrenci İraj Samil, İran sınırında tutuklandı. Batı Alman polisi daha önce onun hakkında istihbarat göndermişti. Öğrenci 3 yıl mahkum edildi.(24)

27.2.1973 de Münih polisi Manutzchehr Hamed'i sudan bir gerekçe ile gözaltına alarak aynı gün sınır dışı edileceğini bildirdi. İşlem ancak ilericiler kiği ve örgütlerin uyanık davranmaları sayesinde ölenebildi.

1967 de Şah'ın Almanya gezisi dolayısıyla yaklaşık 2500 İran'lı Alman polisine takip edilerek, politik bir davranış veya ikamet yerini terk halinde, ikamet müaselerinin iptali ile tehdit edildi. Hatta bazı yerlerde, İran'lı doktorlar, ameliyathanelerde alınıp götürüldüler.

1977 Ocak ayı başında Frankfurt am Main'daki kongreye giden 16 İran'lı, Federal Alman İçişleri Bakanlığınca, sınır koruma makamlarına gönderilen bir lute uyarınca, eyalet sınırından içeri bırakılmadılar. Sonra, İçişleri Bakanlığı, mahkeme kararıyla bu yasığı kaldırmak zorunda kaldı.

Paris'te radyo ve televizyon basın bürosunun kısa süre işgaline katılma gerekçesi ile, Giessen polisi, bu yılın başla-

rında İran'lı öğrenci M.Maschayekhiye şehir sınır dışına çıkması yasaklandı. Cenevre SAVAK görevlisi Ahmet Malek Mahdavi'nin Tahran merkezine gönderdiği gizli haber, 1975'de Londra'da elçiliğin işgaline katılan 11 İran'lı öğrencinin, ikamet ettikleri Federal Almanya'dan sınır dışı edilmeleri olanağında söz ediyordu. İran elçiliğinin, bu konuda Alman makamları ile temas etmekte görevlendirildiği bildiriliyor. (25)

ABD'de CIA, FBI ve SAVAK arasındaki işbirliği, birçok muhalifin ülkeden çıkarılmasında kendini göstermektedir. Emniyet makamları, CİSNU'nun aktif elemanlarının ikamet müaselerini ya sümüyle kaldırmış ya da her seferinde en fazla bir ay uzatmışlardır. (26) Ekim 1969 da Şah'ın ABD'yi ziyaretinde, İran rejim üssü saldırganlar muhalif göstericilere saldırdıklarında, Amerikan makamlarınca sığın 1957 de Berlin'de olduğu gibi desteklenmişlerdir.

ABD gizli servis görevlileri bu yakınlarda da, silah saklamış olabilir gibi sudan bahanelerle, İran muhaliflerini, evlerini haber toplamak için didik didik aramaktadırlar.

Altındaki sallanıyor

İsviçre makamları, İran'lı muhaliflerin ikamet müaselerini, SAVAK'ın gayretleriyle tekrar kaldırmış bulunuyor. Hatta bazı durumlarda polis, Nazi döneminden bilinen: "Yurttaşın yaşama hakkını daraltma", "Nüfusun ağır artması ve cenbe'leşmesi" iddialarının kullanmıştır.

ŞAH'IN TATİL ZİYARETLERİ

Şah her yıl İsviçre'de tatilini geçirirken, yüzlerce İran'lıya giriş yasası uygulanır, muhalif İran'lıların mektupları okunur, telefonları dinlenir, evleri gözlenir.

Haziran 1972 de Şah Cenevre'deki Birleşmiş Milletler İş Örgütü'nde konuşma yapmak istediğinde, Şah'ın gelişi için İsviçre makamlarında alınacak tedbirleri, İran'ın Cenevre Başkonsolosu Sotudeh, SAVAK ajanı Ahmet M.Mahdavi, Cenevre Kanton Protokol Şefi Vienus ve Güvenlik Subayı Gagnobin toplanarak birlikte saptamışlardır. Bu arada SAVAK temsilcileri, İsviçre'ye girmesi yasaklanacak İran'lılarla ilgili olarak 1971 de verdikleri listeyi alıpyeni bir liste vermişler ve bu yeni liste açıklanmıştır. Gazetelerde çıkan idam haberleri "radikal kişiler" ve protesto gösterileri için vesile veriyor gerekçesiyle, İsviçre polis yetkilileri, İran hükümetinden,

Şah'ın İsviçre seyahatleri öncesinde idamları bir durdurulmasını rica ediyor.(27)

Ulusalarama İş Örgütü'nün kongre salonuna Şah girince kalabalıktan bir kadın sesi Şah'a "KATİL" diye bağırdı. Kadın yakalandı ve dışarı çıkarıldı. İkinci ay sonra SAVAK Cenevre merkezi, Tahran'la, kadın hakkında resim ve herçeşt bilgiyi içeren bir haber gönderiyordu: "... Aki geçen kadını ilgili detaylı bilgi ve kendi dinin fotoğrafı, Cenevre güvenlik polisi müdür veldi'nce tarafımıza verilmiştir. Kendisi, sözü edilen Organizasyondan çıkarılmıştır (B'n Tunus'lu kadın Cenevre'deki Dünya İş Örgütü yönetiminde görevliydi). Polis, ayrıca kendisinin İsviçre'den bir daha girememek üzere, sınır dışı edilmesini için gerekli baskıyı yapmaktadır..." (28)

- (24) Bkz: Frankfurter Allgemeine Zeitung, 20.8.1969
- (25) Bkz: Iran-Komitee-Informationsdienst 2/1977. Kapakşeyası.
- (26) Çeşitli ülkelerin, İran'lı muhaliflerin ikamet müaselerini usatmadan koçınmaları da, aynı mekanizma çerçevesinde görülmektedir.
- (27) Bkz: SAVAK-Documents, 1976. S.101
- (28) Aynı yerde S.118

ÜMİT ÖĞMEL İLE SÖYLEŞİ

TURGUT ÇEVİKER

* *Kısaca kendinizi tanıtır mısınız?*

☆ 1946'da Ankara'da doğdum. 1960 yıllarımda ilk karikatürlerim Doğan Kardeş dergisinde yayımlandı. 1974 yılından beri düzenli olarak resim çalışmalarını yaptım. Karikatüre yönelmem 1977'de oldu. Aynı yıl içinde Karikatürcüler Derneği'ne üye oldum. Tüm çalışmalarımı karikatür üzerinde yoğunlaştırmış bulunuyorum.

* *Karikatür anlayışınızı açıklayabilir misiniz?*

☆ Karikatür sanatı, toplumdaki tüm çelişki ve sorunların en kısa, en etkili yoldan ve özlu bir biçimde, mizah öğesinin de kullanılarak belirtmesi, vurgulanması olaydır diyebilirim. Yalnız, önemli olan nokta, bu çelişki ve sorunlara hangi görüş açısından bakıldığıdır sanatçının. Ben devrimci ve bilimsel bir dünya görüşünden kaynaklanmayan bakış açısının sağlıklı, tutarlı bir mizah ve karikatür anlayışına ulaşabileceği konusunda değilim.

* *Karikatürün işlevi üzerine görüşleriniz?*

☆ Öncelikle toplumsal yapı farklılıklarının karikatürün işlevinde de farklılıklar yaratıldığını düşünüyorum. Bunun yanında, tüm sanat dallarının olduğu gi-

bi karikatür sanatının da sınıfsal bir işlevi olduğu kanısındayım. Ulusal kurtuluş savaşını veren, küçük düşünmeye çalışan "Halkın Rıfkı"nın karikatüre yüklemeye çalıştığı işleve en olumsuz, sapkın örneklerden biri olsa gerek.

* *Bizde karikatürün gelişimi üzerine neler söyleyebilirsiniz?*

☆ Bu sorunuza, öz ve biçim sorunlarına kısaca değinerek ve araştırmaların elverdiği ölçüde yanıtlamaya çalışayım.

Türk karikatürü tarihinin onurlu isimlerinden Cemal Nadir, tophimsal içerikli ve ilerici bir karikatür sanatının ilk örneklerini ve ip uçlarını sunmuş usta bir karikatür sanatçısıydı. Bu gelenekten yola çıkan ilerici nitelikteki Türk karikatürünün, bugün son derece olumlu bir düzeye ulaştığı kanısındayım. Belirtilmesi gereken bir nokta da, karikatürcülerimizin artık emekçi kitlelerle - eksiklikleri olmasına karşın - olumlu ve sağlıklı ilişkiler kurmayı başaramış olmasıdır. Biçim yönünden de, alışılmadık dışına çıkmayı amaçlayan çalışmaların yoğunlaştığı bir dönemden geçiyoruz.

* *Sanat - siyaset ilişkisi üzerine düşüncelerinizi açar mısınız?*

☆ Daha önce de yanıtlamaya çalıştığım gibi, "tarafsız sanat", "saf sanat" anlayışının olamayacağı görüşündeyim. Sanatın ancak, emekçi kitlelerin bilimsel dünya görüşüyle beslendiği ve bağ-

Türk Tabipler Birliği ile Karikatürcüler Derneği'nin ikinci kez düzenledikleri karikatür yarışması Mart ayında sonuçlanmış, Ankara'da Tıp Kurultayı günlerinde, Evren Galerisi'nde sergilenmişti. 2 Haziran günü iki kurumun ortaklaşa düzenledikleri yarışmanın sergisi İstanbul Tepebaşı Karikatür Müzesi-Desanatçılara ödülleri verilerek açılmıştır. Bu yarışmada birincilik ödülü alan Ümit Öğmel ile yapılmış bir söyleşi sunuyoruz.

kurduğu oranda olumlu gelişmeler sağlayabileceğini inanıyorum.

* *Neden karikatür çizersiniz?*

☆ Karikatür, son derece etkili bir sanat dalı. Bunun da, ulaştırılmak istenen bildirinin en çarpıcı bir biçimde ve olaydaki mizah öğesinin de kullanılarak vurgulanması özelliğinden ileri geldiği kanısındayım. Toplumsal çelişki ve sorunların, bu denli geniş anlatım olanaklarına sahip olan karikatür sanatı ile daha iyi belirtilebileceğine ve mizahın bu alanda çok olumlu bir işlevi yerine getirdiğine inandığımdan karikatür çizmeye çalışıyorum diyebilirim.

* *Mizahın ne anıyorsunuz?*

☆ Mizahın içinde gülme olayının varlığı yadsınamaz bir gerçek. Bu açıdan, gülmenin toplumsal, halktan yana bir işlevi olması gerektiği kanısındayım. Kısa-gerici dünya görüşünün yoz, bağnaz düşüncesinin karşısında alaycı yergiyle etkili bir silah olarak önemli bir görev üstlenmiş oluyor. Çürünüştüğün, yozlaşmışlığın savunusunu yapmaya çabalayan mizahsa, hastalıklı bir gülme olayını tek hedef olarak görür, salt güldürmeye ağırlık vererek saldırgan bir rolü üstlenir diye düşünüyorum.

Kavgamızın türküsü

kuduz değildi ama
salyalıydı köpekler
avlarını beklemekten yorulmuş
ya da avlanabilmeleri için
delice çarpınıs içindelerdi.
kuduz değildi ama
saldırganı salyalı köpekler
salıverilmişti "sadi kalıclar"
avlarının üzerine
ve
bağımsızlıklarına kanat çırpan bülbüller
köpeklerin pençelerinde
kuyruklarını sallaya sallaya dönmüşlerdi köpekler
sa lıveritdikleri yalthane
sevinçli diler
yalanıyor
oyuyor
zipliyor
ve ısıroyarlardı kanatlarını
özürlük türküsü söyleyen bülbüllerin
itlerin bu hırçnlığı
itlerin bu itliğı
okşandıkça bir kez daha itleştiriyordu onları
ve dörtköşe olmuştu zevkten avcıbaşı
ama türküsünü siirdürüyordu akbaşlısı
kanadını ısırmıştı biri
"O" aldırmyordu sızan ince kan'a
biri çenesini
öbürü ensesini
"O" aldırmyordu geçecek acıya
her suratına atılan
her ensesine yapışan it
bir öbürünün ayağının dibine indiriyordu
ama aldırmyordu "O"
bir o kadar daha yürekten
bir o kadar daha güdü sesi
ve devam ediyordu
getireceğiz bu türkünün sonunu
kıraçağız emeğe ve özgürlüğe uzanan elleri
ve milyon ırla söyleyeceğiz
BAĞIMSIZLIK TÜRKÜLERİNİ

TAYYAR

İŞÇİ KÜLTÜR DERNEĞİ YAYINLARI

İŞÇİ TİYATROLARI
"Ajitprop Topluluklar"

Armin Kamrad - Frank Rainer Scheck

Çeviren: Yılmaz Onay
260 Sayfa - 35 TL.

İsteme Adresi:
Sezenler Sok. 2/14
Necatibey - ANKARA

KOLLEKTİF SANAT

AHMET AKSOY

Sınıfla toplumlarda, mücadele araçlarından biri olarak sanatın zorunlu partizan karakteri çeşitli yer ve zamanlarda, değişik kişi ve kuruluşlarca vurgulanmıştır. Ama sadece vurgulamak yeterli değil. Hayata geçirmek, bunu istemek ve biçimiyle olursa olsun, aynı durum sanat için de geçerlidir.

Partizanlık, örgütlülüğü zorunlu kılar. Çünkü partizanlık, eyleme yöneliktir. Ve eylem sınıf mücadelesi olunca, örgütlülük kaçınılmaz bir dayatmadır. Hangi tür ve biçimiyle olursa olsun, aynı durum sanat için de geçerlidir.

Sanatın etkinliği hakkında burjuvazi, "sosyalist"lerden çok daha bilgili ve gerçekçi davranmaktadır. Konuya ilişkin propagandası o denli incelikli bir yapıya bürünmüştür ki, işçi sınıfı adına konuştuğunu ve eylem yaptığını ileri süren birçok kişi bu propagandanın etkinleşmesi için -son tahlilde -canla başla uğraşmaktadır. En azından, bu propagandaya karşı çıkmamakla, yardımcı konuma düşmektedir.

Burjuvazinin birincisi temelyaklaşımı, sanatın gözden düşürülmesidir. Yayıncı ve etkin bir yaklaşımdır bu, sanatı küçük gören, alaya alan, yahut onu iyice daraltmış (sadece şiir, sadece sinema vb.) biçimlere indirgeyerek yozlaştıran "sosyalistler" pek uzağımızda değillerdir. Bu konuda kendi kendimizi sinadığımızda bile, en azından belli izlerin varlığını farketmek şartırcı olmalıdır. "Yapılacak daha önemli işler varken..." yaklaşımı bir savunma olamaz. Mücadele alanını ve mücadele araçlarını daraltmak, bu alan ve araçları karşı tarafa sunmaktan öte anlam taşımaz. Burjuvazinin karşı saldırısı hem ideolojik, hem pratik alanda önem ve gücünden birşey kaybetmezken, bu girişimlerin bireysel, aktarır vb. çalışmalarla püsteri tütebileceğini düşünmek "Don Kişotluktur". Örgütlü saldırının etkisiz kılınması, ancak örgütlülükle başlanabilir.

İkinci yaklaşım, bir mücadele aracı olarak sanatın, pratik alanda kısıtlanmasidir. İlk planda ekonomik baskı "birey sanatçısının" karşısına dikilir. Bunu aşablenlerde, sansürden yalın tehdide kadar birçok engeli göğüsleme zorundadırlar.

Ortaya konan sanat eseri bir tohumdur. Bunun yeşerip boy atması, ne-yve verebilmesi için okuyucuya, seyirciye, dinleyiciye ulaşması gerekir. Sadece üretmek yeterli değildir; onu tüketicisine ulaştırmak, kullanılabilir biçime dönüştürmek yitkimliliği vardır. Toplumdan kopuk bir sanattan söz edilemez.

Bir diğer yaklaşım, tohumun oluşum halindeyken, hatta daha önce saklatılmak işe yaramaz hale getirmektedir. "Sanatın özgünlüğü", "sanatın politikadan bağımsızlığı" gibi safsatalar, "köy romanımı? şehir romanımı?" "Uzun şiir mi? Kısa şiir mi?" gibi ipe sapa gelmez karışıklarla bu nedenle icat edilmiştir hep. Östelik bunlar "ilericilik", "devrimcilik", vb. adına yapılmıştır. Yapılmamaktadır.

Burjuvazinin zevkle körüklediği "büyük sanatçı" kompleksinin, eleştiri düşmanlığının, Olimposçuluğun üstesinden gelmek, özellikle genç sanatçılar için her daldada, her birimde örgütlenmekle başarılabilir. Hedef kolektif çalışmaya olmalıdır. Ancak unutulmamalıdır ki kolektif çalışmaya kitlelerden, toplumdan kopuk bir yaklaşımla sağlanamaz. Grev cadılarında, harman yerlerinden, alanlara elbirliğiyle taşınacaktır. Çekicini vurduğundaki öfkeyi, sabanın çekilişindeki tirpanın savrulduğundaki gücü tanımak gerek. Sanatın işlevi, işte bu öfke vegücü şahlandırmak; beyinlere vurulan prangayı, gözlere çekilen perdeyi parçalamaktır. Ancak bunu olguların özünü doğru olarak kavramadan, sınıfların konumunu, sınıflararası ilişkileri tanımadan başarmak olanaksızdır. Bu olanağı ise parti sağlar. Sanatçının yolu aydınlatan da Partidir. Bu olgunu reddedenler, ister istemez işçi sınıfı mücadelesinin dışına düşeceklerdir. Yukarıda değindiğimiz Olimposçuluk, vb. gibi anlayışların, Parti düşmanlığıyla sıkı fıkı oluğundaki temel neden budur. Partinin ideolojik önderliğini reddedenler, firtınalı karanlıkta kibriti işiyle yol aramaya kalkarlar. Ve sonuçta ya parmaklarını yakıp ellerinde kibriti de atar, yahut oturup gökten zembilelerinin inmesini bekler.

Sanatın işçi sınıfı mücadelesindeki yerini alması, sanatçıların doğru ideolojik önderlik çatısı altında, örgütlenmeleriyle mümkündür. Sanatın teorik ve pratik anlamda açılımı ve geliştirilmesi, sanatçının örgütlü bir biçimde kitlelerle bağ kurmasına, derleme ve üretim faaliyetlerinin rayına oturmasına bağlıdır. Burjuvazinin sanat alanında geriletilmesi, sanatçının örgütlü bir biçimde kitlelerle bağ kurmasına, derleme ve üretim faaliyetlerinin rayına oturmasına bağlıdır. Burjuvazinin sanat alanında geriletilmesi, sanatçının örgütlü bir biçimde kitlelerle bağ kurmasına, derleme ve üretim faaliyetlerinin rayına oturmasına bağlıdır. Burjuvazinin sanat alanında geriletilmesi, sanatçının örgütlü bir biçimde kitlelerle bağ kurmasına, derleme ve üretim faaliyetlerinin rayına oturmasına bağlıdır.

BİLİM YAYINLARI

ANTI-TEKELÇİ MÜCADELENİN STRATEJİ VE TAKTİKLERİ

20 TL.
R. Reising — Ö. Welger

SOSYALİST ÖLKELERDE KOOPERATİFÇİLİK ÜZERİNE

20 TL.
R. Karalır — Z. İskici

YENİ DEVRİM TEORİLERİNİN ELEŞTİRİSİ / 1, 2, 3

37,5 TL.
J. Woodis

MARX'IN DOĞUNCESİNİN GELİŞİMİ

15 TL.
V. S. Vygodsk

MARKSİST EKONOMİ POLİTİK DEĞER VE TÜRKİYE'DE ÖCRETLER

15 TL.
A. Orsay — H. Salt

MARKSİZM VE DÖNEK GARAUDY

15 TL.
H. Momjan

ŞİYONİZM VE DÜNYA POLİTİKASINDAKİ RÖLÖ

15 TL.
H. Lumer

GERÇEKÇİLİĞİN TARİHİ

25 TL.
B. Suckhov

SOVYETLER BİRLİĞİ KOMÜNİST PARTİSİ 25. KONGRESİ

17,50 TL.

DİN, BİLİM VE FELSEFE

12,50 TL.
H. Selsam

BULGARİSTANDA KAPİTALİZM'DEN SOSYALİZME GEÇİŞ

SORUNLARI

30 TL.

Bulgaristan Bilimler Akademisi Enstitüsü

MAOİZM'İN EKONOMİK "TEORİLERİ"

E. Korbas

12,50 TL.

MARKSİST FELSEFE YAZILARI

22,50 TL.

K. Marx — F. Engels — V. I. Lenin

SOVYETLER BİRLİĞİ KOMÜNİST PARTİSİ TARİHİ

30 TL.

B. Ponomarev (Toplatid)

TEORİ VE PRATİKTE BURJUVA DEMOKRASİSİ

7,50 TL.

A. Miskin

PENTAGON VE AMERİKAN ÖSLERI

7,50 TL.

Melnikov

TARIMDA KAPİTALİZMİN GELİŞMESİ VE TOPRAK RANTİ

10 TL.

G. Moell

PORTEKİZ'DE ÖZGÜRLÜĞÜN SAFAÇI

7,50 TL.

A. Cunhal

PLANLAMA, KALKINMA VE TÜRKİYE

22,50 TL.

Y. Küçük

ÇAĞDAŞ TRÖÇKİZM VE KARŞI DEVRİMCİ ÖZÖ

20 TL.

M. Basmanov

LATİN AMERİKA'DA DEVRİM

15 TL.

W. M. Breuer — B. Hartmann — H. Lederer

MARKSİZM VE MAOİZM

20 TL.

V. Krivtsov (Tükend)

ŞİLİ DEVRİMİNİN ÖCRETİKLERİ

12,50 TL.

R. Castillo

İKİ AÇIDAN TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ DAVASI

15 TL.

B. Boran

ENDÜSTRİLEŞME SÖRECİNİN TEMEL SORUNLARI

SOVYET DENEYİMİ / 1925 - 1940

30 TL.

Y. Küçük

SENDİKALAR ÜZERİNE

25 TL.

K. Marx — F. Engels — V. I. Lenin

KAPİTALİZMİN EKONOMİ POLİTİKİ

25 TL.

M. Ryndra — G. Chernikov (Tükend)

DİYALEKTİK VE TARİHİ MATERYALİZM

17,50 TL.

A. Spirkin — O. Yakhot (İkinci Basım)

AYDINLAR VE SİNİF MÜCADELESİ

40 TL.

A. Casanova — Cl. Prevost — J. Metzger (Tükend)

BİLİMSEL SOSYALİZM VE SOSYAL DEMOKRASİ

10 TL.

V. Vassine — S. Gribanov — I. O. Undasnyov (İkinci Basım)

EMPERYALİZM TÜRKİYEYE GİRİŞİ

20 TL.

O. Kurmus (Tükend)

FEODAL TOPLUMDAN YIRMIK YÖZYILA

20 TL.

L. Huberman

"BİLİM YAYINEVİ KİTAP FİYATLARINDA HERHANGİ BİR DEĞİŞİKLİK YAPMAMIŞTIR"

YENİ YAYINLAR:

Grafik ve Örneklere EKONOMİ POLİTİK

5. N. Balajewa

Bulgar Halkının FAŞİZME KARŞI MÜCADELE DENEYİMİ

N. Gorenstik

Ekim Devrimi Sonrası TÜRKİYE TARİHİ

SSCB Bilimler Akademisi

250 TL. İsan İsteklerde % 25 İndirim Yağılır

Posta Ücreti İsteyene alt olmak üzere Ödemeli gönderilir

ADRES: PİYERLOTI CAD. 21/1 CEMBELİTAŞ - İSTANBUL

